

AB „PRAMPROJEKTAS“

**Nepriklausomo auditoriaus išvada, finansinės ataskaitos
už 2008 metus ir metinis pranešimas**

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

TURINYS

1. Informacija apie įmonę	2 psl.
2. Vadovybės patvirtinimas	3 psl.
3. Nepriklausomo auditoriaus išvada	4-5 psl.
4. Balansas	6-7 psl.
5. Pelno (nuostolių) ataskaita	8 psl.
6. Nuosavo kapitalo pokyčio ataskaita	9-11 psl.
7. Pinigų srautų ataskaita	12-13 psl.
8. Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	14-30 psl.
9. 2008 metų metinis pranešimas	31-42 psl.

Priedai:

1-as priedas AB „Pramprojektas“ pranešimas apie NASDAQ OMX Vilniaus vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi.

2-as priedas Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektai

Informacija apie įmonę

Emitento pavadinimas:	Akcinė bendrovė "Pramprojektas"
Įmonių rejestro kodas	133873358
Buveinės adresas:	K. Donelaičio g. 60, Kaunas
Telefonas	(8 37) 22 33 55
Faksas.	(8 37) 20 96 96
Elektroninis paštas	pramprojekt@kaunas.omnitel.net ; info@pramprojektas.lt
Interneto tinklapis	www.pramprojektas.lt
Teisinė- organizacinė forma	ribotos turtinės atsakomybės juridinis asmuo, akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta:	1993 12 06, Kauno miesto valdyba

VALDYBA

Marius Vaivada
Leonas Rimantas Butkus
Algimantas Antanas Bartuška

STEBĖTOJŲ TARYBA

Eugenijus Verbavičius
Audronė Vaičiulytė
Asta Martinaitytė

VADOVYBĖ

Marius Vaivada (generalinis direktorius)
Algimantas Antanas Bartuška (gamybos direktorius)
Nijolė Čyžienė (vyr. finansininkė)

AUDITORIUS

UAB „Auditorių biuras“

BANKAI

AB „ Ūkio bankas“

Vadovybės patvirtinimas

Šis pareiškimas parengtas dėl AB „PRAMPROJEKTAS“ metinės finansinės informacijos už 2008 m. pateikimu.

Mes patvirtiname, kad mūsų turimomis žiniomis:

- finansinė atskaitomybė, sudaryta pagal Tarptautinius apskaitos standartus;
- atitinka tikrovę ir teisingai parodo bendrovės turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius;
- metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, emitento būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Rekomenduojame, kad finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Kaunas, 2009m kovo mėn. 20 d.

Generalinis direktorius

Marius Vaivada

Vyr.finansininkė

Nijolė Čyžienė

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Skirta AB „Pramprojektas“ akcininkams

Išvada apie metines finansines ataskaitas

Mes atlikome toliau pateiktų AB „Pramprojektas“ (toliau „Bendrovė“), Lietuvos Respublikoje įregistruotos akcinės bendrovės, metinių finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro 2008 m. gruodžio 31 d. balansas, pelno (nuostolių) ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita už tą dieną pasibaigusius metus ir svarbios apskaitos politikos santrauka bei kitos aiškinamosios pastabos, auditą.

Vadovybės atsakomybė už metines finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už šios finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Vadovybės atsakomybė yra: sukurti, įdiegti ir palaikyti vidaus kontrolės sistemą, kuri yra svarbi tam, kad finansinės ataskaitos būtų parengtos ir teisingai pateiktos be reikšmingų informacijos iškraipymų dėl apgaulės ar dėl klaidos. Vadovybė taip pat atsakinga už tinkamos apskaitos politikos parinkimą ir taikymą bei apskaitinių įvertinimų, kurie yra pagrįsti tomis aplinkybėmis, atlikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų pareiga yra remiantis mūsų atliktu auditu pareikšti nuomonę apie šią finansines ataskaitas. Auditą mes atlikome pagal Tarptautinius audito standartus. Šie standartai reikalauja, kad mes laikytumėmės etikos standartų ir planuotume bei atliktume auditą taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų.

Audito metu atliekamos procedūros, siekiant surinkti audito įrodymus apie sumas ir atskleidimus finansinėje atskaitomybėje. Pasirinktos procedūros priklauso nuo auditoriaus profesinio sprendimo, įskaitant finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo rizikos tiek dėl apgaulės, tiek dėl klaidos, vertinimą. Auditorius, atlikdamas rizikos vertinimą, atsižvelgia į vidaus kontrolės sistemą, kuri yra svarbi įmonės finansinių ataskaitų sudarymui ir teisingam jos pateikimui tam, kad galėtų parengti tomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad pareikštų nuomonę apie įmonės vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą. Audito metu taip pat buvo vertintas taikytos apskaitos politikos tinkamumas, vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų pagrįstumas bei bendras finansinių ataskaitų pateikimas.

Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami, kad galėtumėme pareikšti audito nuomonę.

Nuomonė

Mūsų nuomone, metinės finansinės ataskaitos tikrai ir teisingai parodo AB „Pramprojektas“ 2008 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, jos veiklos rezultatus už pasibaigusius metus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Išvada apie kitą įstatymų reikalaujamą informaciją

Bendrovės 2008 m. metiniame pranešime nepastebėjome jokių reikšmingų į jį įtrauktos finansinės informacijos neatitikimų Bendrovės 2008 m. metinėms finansinėms ataskaitoms.

UAB "Auditorių biuras"
Audito įmonės pažymėjimo Nr.001340

Direktorė, Auditorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr. 000221

Roma Račienė

2009 m. balandžio 3 d.
Lietuva

AB "PRAMPROJEKTAS"

Įmonės kodas 133873358, Donelaičio 60, Kaunas

Balansas 2008-12-31

Eil. Nr.	TURTAS	Pastabos Nr.	Finansiniai metai 2008m	Litais Praėję finansiniai metai 2007m
A.	Ilgalaikis turtas		1860027	1766733
I.	Nematerialusis turtas	4.1	59658	62287
I.1.	Plėtros darbai			
I.2.	Prestižas			
I.3.	Patentai, licencijos			
I.4.	Programinė įranga		59658	62287
I.5.	Kitas nematerialusis turtas			
II.	Materialusis turtas	4.2-4.4	805389	918920
II.1.	Žemė			
II.2.	Pastatai ir statiniai		544642	555991
II.3.	Mašinos ir įrengimai			
II.4.	Transporto priemonės		57027	90034
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai		203720	272895
II.6.	Nebaigta statyba			
II.7.	Kitas materialusis turtas			
III.	Finansinis turtas	4.5	994980	785526
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones			
	Paskolos asocijuotoms ir dukterinėms			
III.2.	įmonėms			
III.3.	Po vienerių metų gautinos sumos		7494	
III.4.	Kitas finansinis turtas		987486	785526
B.	Trumpalaikis turtas	4.6	13814956	13998649
I.	Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys		95087	76501
I.1.	Atsargos		16312	11640
	Medžiagos, žaliavos ir komplektavimo			
I.1.1.	gaminiai			
I.1.2.	Nebaigta gamyba			
I.1.3.	Pagaminta produkcija			
I.1.4.	Medžiagos		16312	11640
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		78775	64861
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			
II.	Per vienerius metus gautinos sumos		3068889	2875109
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas		3060432	2829526
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos			
II.3.	Kitos gautinos sumos		8457	45583
III.	Kitas trumpalaikis turtas		10640855	11009760
III.1.	Trumpalaikės investicijos		10563894	10963147
III.2.	Terminuoti indėliai			
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas		76961	46613
IV.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai		10125	37279
	Turto iš viso:		15674983	15765382

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Eil. Nr	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	Finansiniai metai 2008m	Praėję finansiniai metai 2007m
C.	Nuosavas kapitalas		13297075	13039273
I.	Kapitalas	4.10	5970972	5970972
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)		5970972	5970972
I.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)			
I.3.	Akcijų priedai			
I.4.	Savos akcijos (-)			
II.	Perkainojimo rezervas (rezultatai)			
III.	Rezervai		4597097	797097
III.1.	Privalomasis		597097	597097
III.2.	Savoms akcijoms įsigyti			
III.3.	Kiti rezervai		4000000	200000
IV.	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)		2729006	6271204
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		257802	523336
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)		2471204	5747868
D.	Dotacijos, subsidijos			
E.	Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai		2377908	2726109
I.	Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai			
I.1.	Finansinės skolos			
	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs			
I.1.1.	įsipareigojimai			
I.1.2.	Kredito įstaigoms			
I.1.3.	Kitos finansinės skolos			
I.2.	Skolos tiekėjams			
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
I.4.	Atidėjimai			
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo			
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų			
I.4.3.	Kiti atidėjimai			
I.5.	Atidėtieji mokesčiai			
	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai			
I.6.	įsipareigojimai			
II.	Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	4.9	2377908	2726109
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			
II.2.	Finansinės skolos		185240	623550
II.2.1.	Kredito įstaigoms		185240	
II.2.2.	Kitos skolos			623550
II.3.	Skolos tiekėjams		824358	844433
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai		332515	450419
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai			
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	4.9,4.12	861144	669642
II.7.	Atidėjimai			
	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai			
II.8.	įsipareigojimai		174651	138065
	Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:		15674983	15765382

Generalinis direktorius

Marius Vaivada

AB "PRAMPROJEKTAS"

Įmonės kodas 133873358, Donelaičio 60, Kaunas

Litais

**PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA
2008m**

Litais				
Eil.Nr.	STRAIPSNIAI	Pasta- bos Nr.	Finansiniai metai 2008 m.	Finansiniai metai 2007m
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	4.11	11488852	10924661
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA		8440926	8004054
	BENDRASIS PELNAS		3047926	2920607
III.	(NUOSTOLIAI)			
IV.	VEIKLOS SAŃAUDOS		2836383	2260512
IV.1	Pardavimo			
IV.2	Bendrosios ir administracinės		2836383	2260512
	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS			
V.	(NUOSTOLIAI)		211543	660095
VI.	KITA VEIKLA	4.7	16819	18495
VI.1.	Pajamos		58125	55643
VI.2.	SaŃaudos		41306	37148
	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ	4.8		
VII.	VEIKLA		109386	-127337
VII.1.	Pajamos		351567	289359
VII.2.	SaŃaudos		242181	416696
	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS			
VIII.	(NUOSTOLIAI)		337748	551253
	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ			
IX.	APMOKESTINIMĄ		337748	551253
X.	PELNO MOKESTIS		79946	27917
	GRYNASIS PELNAS			
XI.	(NUOSTOLIAI)		257802	523336

Generalinis direktorius

Marius Vaivada

AB "PRAMPROJEKTAS"
 Įmonės kodas 133873358, Donelaičio 60, Kaunas

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA
 (ataskaitinis laikotarpis)
2008m

Litais

Nurodyti – litais ar tūkstančiais litų

	Apmokėtas įstatinis kapitlas	Akcijų priedai	Savos akcijos (-)	Perkainojimo rezervas (rezultatai)		Istatymo numatyti rezervai		Kiti rezervai		Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)	Iš viso
				Ilgalaikio materialio- jo turto	4	5	6	7	8		
1. Perskačiuotas likutis 2005.12.31	5970972	0	0	0	0	530848	0	0	90000	5206270	11798090
2. Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0
3. Finansinio turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0
4. Savų akcijų išsigijimas / pardavimas											0
5. Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas / nuostoliai										717847	717847
6. Ataskaitinio laikotarpio grynas pelnas / nuostoliai											0
6. a) Paskirstytųjų rezervų panaudojimo 2005 m sąnaudos											0
7. Dividendai											0
8. Kitos išmokos											0
9. Sudaryti rezervai					66249			100000		-166249	0
10. Panaudoti rezervai								-90000		90000	0

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

	Apmokėtas įstatinis kapitalas	Akcijų priedai	Savos akcijos (-)	Perkainojimo rezervas (rezultatai)		Įstatymo numatyti rezervai		Kiti rezervai		Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
				Ilgalaikio materialiojo turto	Finansinio turto	Privalomasis	Savų akcijų įsigijimo	Nepaskirstytai	Paskirstytai		
11. Įstatinio kapitalo didinimas / mažinimas											0
12. Likutis 2006.m. gruodžio 31 d.	5970972	0	0	0	0	597097	0	100000	0	5847868	12515937
13. Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0
14. Finansinio turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0
15. Savų akcijų įsigijimas											0
16. Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas / nuostoliai											0
17. Ataskaitinio laikotarpio grynas pelnas / nuostoliai										523336	523336
17. a) Paskirstytųjų rezervų panaudojimo 2006 m. sąnaudos											0
18. Dividendai											0
19. Kitos išmokos											0
20. Sudaryti rezervai								200000		-200000	0
21. Panaudoti rezervai								-100000		100000	0
22. Įstatinio kapitalo didinimas / mažinimas											0
23. Likutis 2007.12.31	5970972	0	0	0	0	597097	0	200000	0	6271204	13039273
24. Ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0
25. Finansinio turto vertės padidėjimas / sumažėjimas											0

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

	Apmokėtas įstatinis kapitalas	Akcijų priedai	Savos akcijos (-)	Perkainojimo rezervas (rezultatai)		Įstatymo numatyti rezervai		Kiti rezervai		Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	Iš viso
				Ilgalaikio materialiojo turto	Finansinio turto	Privalomasis	Savų akcijų įsigijimo	Nepaskirstytini	Paskirstytini		
26. Savų akcijų įsigijimas											0
27. Pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas / nuostoliai											0
28. Ataskaitinio laikotarpio grynasis pelnas / nuostoliai										257802	257802
28. a) Paskirstytinių rezervų panaudojimo 2006 m. sąnaudos											0
29. Dividendai											0
30. Kitos išmokos											0
31. Sudaryti rezervai								4000000		-4000000	0
32. Panaudoti rezervai								-200000		200000	0
33. Įstatinio kapitalo didinimas / mažinimas											0
34. Likutis 2008.12.31	5970972	0	0	0	0	597097	0	4000000	0	2729006	13297075

Generalinis direktorius

Marius Vaiivada

AB "PRAMPROJEKTAS"

Įmonės kodas 133873358, Donelaičio 60, Kaunas

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

(ataskaitinis laikotarpis)

2008m.

Litais

Nurodyti – litais
ar tūkstančiais litų

Eil. Nr.	Straipsniai	Pasta- bos Nr.	Finansiniai metai 2008m	Prašę finansiniai metai 2007m
I.	Pagrindinės veiklos pinigų srautai			
I.1.	Grynasis pelnas (nuostoliai)		257802	523336
I.2.	Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos		191061	201470
I.3.	Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		-7494	
I.4.	Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas		-4672	3276
I.5.	Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas		-13914	37369
I.6.	Nebaigtų vykdyti sutarčių (padidėjimas) sumažėjimas			
I.7.	Pirkėjų išskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas		-230906	-1317993
I.8.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas			
I.9.	Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		37126	1399
I.10.	Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		368905	-88210
I.11.	Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.12.	Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		-137979	332949
I.13.	Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)			-90426
I.14.	Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		191502	152920
I.15.	Atidėjimų padidėjimas (sumažėjimas)			
I.16.	Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		36586	-70805
I.17.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas		-251	
I.18.	Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas		-109386	127337
I.19.	Kitų nepiniginį straipsnių eliminavimas		-201210	-589
	Gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai		377170	-187967
II.	Investicinės veiklos pinigų srautai			
II.1.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) įsigijimas		-77736	-246587
II.2.	Ilgalaikio turto (išskyrus investicijas) perleidimas		3085	4763
II.3.	Ilgalaikių investicijų įsigijimas		-201960	-509000
II.4.	Ilgalaikių investicijų perleidimas			1525080

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai 2008m	Praėję finansiniai metai 2007m
II.5.	Paskolų suteikimas			
II.6.	Paskolų susigrąžinimas			
II.7.	Gauti dividendai, palūkanos		4534	
II.8.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		346957	130830
II.9.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai			-1748277
	<u>Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai</u>		74880	-843191
III.	Finansinės veiklos pinigų srautai			
III.1.	Pinigų srautai, susiję su įmonės savininkais		-	-
III.1.1.	Akcijų išleidimas			
III.1.2.	Savininkų įnašai nuostoliams padengti			
III.1.3.	Savų akcijų supirkimas			
III.1.4.	Dividendų išmokėjimas			
III.2.	Pinigų srautai, susiję su kitais finansavimo šaltiniais		-479204	628002
III.2.1.	Finansinių skolų padidėjimas		200000	623550
III.2.1.1	Paskolų gavimas		200000	623550
III.2.1.2	Obligacijų išleidimas			
III.2.2.	Finansinių skolų sumažėjimas		-678650	
III.2.2.1	Paskolų gražinimas		-638310	
III.2.2.2	Obligacijų supirkimas			
III.2.2.3	Sumokėtos palūkanos		-40340	
III.2.2.4	Lizingo (finansinės nuomos) mokėjimai			
III.2.3.	Kitų įmonės įsipareigojimų padidėjimas			
III.2.4.	Kitų įmonės įsipareigojimų sumažėjimas			
III.2.5.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų padidėjimai		77	4910
III.2.6.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautų sumažėjimai		-631	-458
	<u>Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai</u>		-479204	628002
IV.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautai			-
IV.1.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų padidėjimas			
IV.2.	Ypatingųjų straipsnių pinigų srautų sumažėjimas			
V.	Valiutų kursų pasikeitimo įtaka gryųjų pinigų ir pinigų ekvivalentų likučiui			
VI.	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)		-27154	-403156
VII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		37279	440435
VIII.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		10125	37279

Generalinis direktorius

Marius Vaivada

2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Ataskaitą pateikianti įmonė

Akcinė bendrovė "PRAMPROJEKTAS" įkurta 1940 metais Kauno mieste Lietuvos pramonės, energetikos, komunalinio ūkio objektų projektavimui. 1993 metais įvykdyta privatizacija. 1993 metų gruodžio 06 įmonė įregistruota. Įmonė perregistruota 2004-12-22d Valstybinės įmonės registrų centre Kauno filiale.

Privatus akcinis kapitalas -5 970 972 Litai. Visos akcijos pilnai apmokėtos.(1 TAS 76p.).

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominali vertė	Bendra nominali vertė, Lt	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	2 985 486	2	5 970 972	100.00

AB „Pramprojektas“ 2 985 486 paprastosios vardinės akcijos 2002 metais buvo įtrauktos į Vilniaus vertybinių popierių biržos nelistinguojamų vertybinių popierių sąrašą. Bendra nominali vertė - 5 970 972 Lt. Nuo 2003 03 31 d. vertybiniai popieriai yra įtraukti į VVPB einamąjį sąrašą. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų nebuvo. (1TAS).

2. Reikšmingi apskaitos principai

Atitikimas nustatytiems standartams

Finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis TAS, TFAS priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Šias finansines ataskaitas 2009 metų kovo 20 dieną (protokolas Nr.6) patvirtino įmonės valdyba ir įpareigojo vadovybę finansines ataskaitas paskelbti iki 2009 metų balandžio 17 dienos.(10TAS17-18p). Įmonės akcininkai turi teisę taisyti finansinę atskaitomybę po jos išleidimo.

Parengdama finansines ataskaitas Bendrovė nesilaikė šių TAS ir TFAS:

2TFAS „Mokėjimai akcijomis“ įsigaliosiančios pataisos nuo 2009m. sausio 1d.;

3TFAS „Verslo junginiai“ įsigaliosiančios pataisos nuo 2009m. liepos 1d. ir vėliau;

8TFAS „Veikiantys segmentai“ įsigaliosiančios pataisos nuo 2009m sausio 1d.;

1TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ įsigaliosiančios pataisos nuo 2009m sausio 1d.;

23TAS „Skolinimosi išlaidos“ pataisa įsigaliosianti nuo 2009m sausio 1d..

Šios finansinės ataskaitos parengtos remiantis istorinės savikainos samprata, išskyrus ilgalaikį turta, kuris apskaitytas istorine savikaina pakoreguota dėl indeksacijos, naudojant LR Vyriausybės nustatytus indeksacijos koeficientus.

Ataskaitų parengimo pagrindas

Finansinėse ataskaitose skaičiai pateikiami nacionaline valiuta litais. (Pildoma sveikaisiais skaičiais).

Visos finansinės ataskaitos priklauso vienam ūkio subjektui- akcinei bendrovei „Pramprojektas“. Pildant finansines ataskaitas vadovujamasi 1TAS 46p.

Sprendimų ir įvertinimų taikymas

Rengdama finansinę atskaitomybę pagal TFAS, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, vadovybė turi priimti sprendimus ir atlikti įvertinimus, remdamasi tam tikromis prielaidomis, kurios daro įtaką apskaitos principų pasirinkimui bei turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumoms. Įvertinimai ir su jais susijusios prielaidos yra pagrįsti istorine patirtimi ir veiksniais, atspindinčiais esamas sąlygas. Minėtų prielaidų ir įvertinimų pagrindu yra daroma išvada dėl turto ir įsipareigojimų likutinių verčių, apie kurias negalima spręsti iš kitų šaltinių. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo daromų įvertinimų. Vertinimai ir jų prielaidos nuolat peržiūrimi. Apskaitinių įvertinimų pasikeitimo įtaka yra pripažįstama tame laikotarpyje, kuriame įvertinimas peržiūrimas, jei jis turi įtakos tik šiam laikotarpiui, arba įvertinimo peržiūros laikotarpyje bei ateinančiuose laikotarpiuose, jei įvertinimas daro įtaką ir peržiūros, ir ateinantiems laikotarpiams.

Vadovybės sprendimai dėl TFAS, priimtų taikyti Europos Sąjungoje, kurie turi reikšmingos įtakos finansinei atskaitomybei taikymo, ir įvertinimų, dėl kurių ateinančiais metais gali reikėti reikšmingų koregavimų yra aptariami 3,4 pastabose. Žemiau pateikti įmonės apskaitos principai buvo nuosekliai taikomi ir sutampa su taikytais praėjusiais metais.

Užsienio valiuta

Sumų užsienio valiuta įvertinimas nacionaline valiuta

Operacijos užsienio valiuta įvertinamos litais operacijos dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Piniginis turtas ir piniginiai įsipareigojimai užsienio valiuta įvertinami litais balanso sudarymo dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Nepiniginis turtas ir nepiniginiai įsipareigojimai užsienio valiuta, įvertinami tikraja verte, yra perskaičiuojami funkcinė valiuta tikrosios vertės nustatymo dieną esančiu valiutos keitimo kursu. Valiutos kurso pasikeitimo skirtumai, atsiradę įvykius šias operacijas, apskaitomi pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Finansinės priemonės

Neišvestinės finansinės priemonės

Neišvestinės finansinės priemonės apima pirkėjų įsiskolinimą ir kitas gautinas sumas, grynuosius pinigus ir grynujų pinigų ekvivalentus, paskolas, finansines skolas ir kitas mokėtinas sumas.

Grynuosius pinigus ir jų ekvivalentus sudaro grynujų pinigų likučiai ir indėliai pagal pareikalavimą.

Neišvestinės finansinės priemonės pradžioje pripažįstamos grynąja verte, įtraukiant (išskyrus priemones, kurių tikrosios vertės pokytis apskaitomas pelno (nuostolio) ataskaitoje) visas tiesiogiai priskirtinas sandorio sąnaudoms. Po pirmo pripažinimo, neišvestinės finansinės priemonės įvertinamos taip, kaip nurodyta toliau.

Finansinės priemonės apskaitoje pripažįstamos sandorio sudarymo dieną (įmonė nustoja pripažinti finansinį turtą, kai nustoja galioti sutartinės teisės pinigų srautams iš to turto, arba kai sandorio metu yra perduodamos teisės gauti sutartus grynujų pinigų srautus iš to finansinio turto, t.y. visa rizika ir nauda iš finansinio turto nuosavybės yra perduodamos. Finansinis įsipareigojimas nustojama pripažinti, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar pasibaigia jo terminas.

Paskolos ir gautinos sumos yra neišvestinis finansinis turtas ir nėra kotiruojamos aktyvioje rinkoje. Jos yra įtrauktos į trumpalaikį turtą, išskyrus tas sumas, kurių galiojimo laikas ilgesnis nei 12 mėnesių. Po pirminio pripažinimo, paskolos ir gautinos sumos įvertinamos amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Trumpalaikės gautinos sumos nėra diskontuojamos.

Efektyvios palūkanų normos metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotos savikainos apskaičiavimui ir palūkanų pajamų ir sąnaudų paskirstymui per atitinkamą laikotarpį. Efektyvi palūkanų norma yra norma, kuri leidžia tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimus grynaisiais pinigais per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kur galima, per trumpesnę laikotarpį.

Ilgalaikis turtas

Ilgalaikis nematerialus turtas

Nematerialusis turtas pripažįstamas, kai jis atitinka nematerialiojo turto apibrėžimą ir jo pripažinimo nematerialiuoju turtu kriterijus: pagrįstai tikimasi iš to turto gauti ekonominės naudos ateityje; turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai įvertinti ir atskirti nuo kito turto vertės; įmonė gali turtu disponuoti, jį kontroliuoti arba apriboti teisę juo naudotis kitiems.

Amortizacija skaičiuojama pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą.

Nematerialiojo turto eksploatavimo išlaidos priskiriamos to ataskaitinio laikotarpio, kuriuo jos patirtos, sąnaudomis.

Nematerialiojo turto atnaujinimo ar tobulinimo išlaidos, patirtos po jo įsigijimo, pripažįstamos sąnaudomis tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo jos patiriamos.

Įmonės balanse nematerialusis turtas parodytas likutine verte (iš įsigijimo savikainos atėmus sukauptą amortizaciją).

Nematerialusis turtas- tai programinė įranga, kurios amortizacijos normatyvas- 3 metai.

Dėl nematerialaus turto nuvertėjimo įmonė būsimų pinigų srautų nevertino. (36TAS 33-54 str.).

Ilgalaikis materialus turtas

Pripažinimas ir įvertinimas

Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka visus šiuo turtu pripažinimo kriterijus. Ilgalaikiu materialiuoju turtu laikomas turtas, kurį įmonė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos ateinančiais laikotarpiais, kuris naudojamas ilgiau nei vienerius metus, kurio įsigijimo (pasigaminimo) savikainą galima patikimai nustatyti ir kurio vertė didesnė už nustatytą minimalią turto vertę.

Kai ilgalaikio materialaus turto dalių naudingo tarnavimo laikas skiriasi, jos apskaitomos kaip atskiras ilgalaikis materialus turtas.

Nuo 2004-01-01 turtas, kurio minimali įsigijimo vertė 1000 Lt., priskiriamas ilgalaikiam materialiam turtui.

IMT įvertinamas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Nusidėvėjimas neskaičiuojamas bibliotekų fondams.

Vėliau patirtos sąnaudos

Po pirminio turto pripažinimo patiriamos sąnaudos, keičiant ilgalaikio materialus turto komponentą susijusias su turto rekonstrukcija, yra kapitalizuojamos tik jei iš to turto tikėtina gautina ekonominė nauda ir naujojo komponento savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos patirtos sąnaudos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai patiriamos.

Ilgalaikio materialiojo turto perleidimo rezultatas priskiriamas kitai veiklai.

Pagal 16 TAS kasmet peržiūrimi turto nusidėvėjimo normatyvai ir likvidacinės vertės. Per 2008m šie normatyvai nesikeitė.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas apskaičiuojamas tiesioginiu būdu per numatomą ilgalaikio materialaus turto tarnavimo laiką ir apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Numatoma naudingo tarnavimo laikas yra toks:

Pastatai	40-80 metų
Transporto priemonės	6-9 metai
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrengimai	3-10 metų

Nusidėvėjimo metodai, likvidacinės vertės ir turto naudingo tarnavimo laikotarpiai yra įvertinami kiekvienais metais.

Nuomojamas turtas

Išperkamoji nuoma

Nuoma, kai įmonė prisiima reikšmingą riziką ir naudą, susijusią su turto nuosavybe, yra laikoma išperkamoja nuoma. Turto įsigyto išperkamosios nuomos būdu, įmonė neturi.

Veiklos nuoma

Įmokos pagal veiklos nuomos sutartį nuomos laikotarpiu turi būti tiesiogiai pripažįstamos sąnaudomis, išskyrus tą atvejį, kada kitas sisteminis pagrindas aiškiai parodytų per laikotarpį vartotojo gaunamos naudos modelį.

Nuomos mokesčių išlaidų priskyrimas sąnaudoms numatytas įmonės apskaitos politikoje ir priklauso nuo to, kokiam tikslui tas turtas išsinuomotas.

Atsargos

Atsargomis laikomas įmonės trumpalaikis turtas, sunaudojamas pajamoms uždirbti per vienerius metus. Atsargos apskaitomos nuolat apskaitomu apskaitos būdu. Atsargos apskaitoje įvertinamos įsigijimo savikaina, o sudarant finansinę atskaitomybę – įsigijimo savikaina, arba grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė. Atsargų nukainojimo iki grynosios galimo realizavimo vertės suma pripažįstama to laikotarpio, kuriuo buvo atliekami nukainojimai, veiklos sąnaudomis. Per 2008 metus atsargų nukainojimo nebuvo (2TAS 34p.). Didžiausią dalį atsargose sudaro popierius, toneriai kopijavimo ir spausdinimo aparatams ir kitos kanceliarinės prekės. Atsargos nurašomos projektavimo darbų savikainoje arba veiklos sąnaudose pagal patvirtintą įmonės apskaitos politiką. Per 2008 metus sunaudota atsargų už 245 740 litų, o atsargų įkeistų įsipareigojimams apdrausti, nebuvo (2TAS 36p.).

Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai

Grynuosius pinigus ir jų ekvivalentus sudaro grynujų pinigų likučiai ir indėliai pagal pareikalavimą.

Vertės sumažėjimas

Įmonės turto likutinė vertė, išskyrus atsargas yra peržiūrima kiekvieną kartą balanso sudarymo dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jei tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Nuostolis dėl nuvertėjimo apskaitomas, kai turto arba jam priklausančio grynuosius pinigus uždirbančio vieneto apskaitinė vertė viršija atsiperkamąją vertę. Visi dėl nuvertėjimo patirti nuostoliai apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Atsiperkamosios vertės apskaičiavimas

Gautinų sumų, apskaitomų amortizuota savikaina, atsiperkamoji vertė apskaičiuojama kaip būsimų pinigų srautų dabartinė vertė, diskontuota taikant pradinę efektyvią palūkanų normą, t.y. efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pradinio šių gautinų sumų pripažinimo momentu. Trumpalaikės gautinos sumos nėra diskontuojamos.

Vertės sumažėjimo atstatymas

Gautinų sumų, apskaičiuotų amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi, jeigu atsipirkimo vertės vēlesnis padidėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiu, įvykusi po vertės sumažėjimo nuostolio pripažinimo.

Vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi taip, kad turto likutinė vertė neviršytų tos likutinės vertės, kuri būtų nustatyta, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę pripažinti, atskaičiuos amortizaciją arba nusidėvėjimą.

Dividendai

Dividendai nebuvo mokami

Įsipareigojimai

Įsipareigojimai pripažįstami tikrąja verte, atėmus tiesiogines sąnaudas, susijusias su atitinkamų paskolų ar kitų įsipareigojimų atsiradimu. Po pirminio pripažinimo, įsipareigojimai apskaitomi amortizuota savikaina, taikant efektyvios palūkanų normos metodą.

Bendrovė nežino su ateitimi susijusių prielaidų ar kitų šaltinių, dėl ko ateinančiais metais reikėtų reikšmingai koreguoti turto ir įsipareigojimų balansines vertes. (1TAS 116p.).

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi balanse kai tikėtina, kad dėl praeityje įvykusių įvykių atsiradusiems įsipareigojimams įvykdyti reikės papildomų lėšų.

2008 metų finansinėje atskaitomybėje atidėjiniai nesudaryti. Atostoginių, kurie turėtų būti išmokėti įmonės darbuotojams rezervas, priskiriamas trumpalaikiams įmonės įsipareigojimams.

Išmokos darbuotojams

Įmonė neturi nustatytų įmokų ar nustatytų išmokų planų bei mokėjimo schemų įmonės akcijomis. Išėjusiems į pensiją buvusiems įmonės darbuotojams įsipareigojimus vykdo valstybė.

Pajamos

Pajamų pripažinimas

Pajamos yra pripažįstamos, kai yra tikėtina, kad įmonė gaus ekonominės naudos, susijusios su operacija, ir kai pajamų suma gali būti patikimai įvertinta. Pardavimai yra pripažįstami atėmus PVM ir nuolaidas (jeigu jos būna), tiesiogiai susijusias su paslaugų teikimu.

Pagrindinės pajamos bendrovėje gaunamos iš projektavimo paslaugų. (1TAS 86p.).

Suteiktos paslaugos, perleistas turtas

Pajamos ir sąnaudos už projektavimo darbus pripažįstamos pagal 11 TAS. Projektavimo sutarties išlaidos ir pajamos pripažįstamos pajamomis ir sąnaudomis to atskaitinio laikotarpio, kuriais faktiškai atliekami darbai, neatsižvelgiant į tai, kad nėra pasirašytas darbų priėmimo – perdavimo aktas ir išrašyta sąskaita faktūra. Tačiau, jeigu kurios nors projekto sutarties išlaidos viršija bendras sutarties pajamas, toks perviršis nedelsiant pripažįstamas sąnaudomis pagal 11TAS 36 paragrafą.

Pajamos, suteikus paslaugas, pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje tas paslaugas suteikus.

Pajamos iš perleisto turto pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstamos, kai reikšminga rizika ir nauda, susijusi su nuosavybe, yra perduotos pirkėjui.

Pajamos nepripažįstamos, jeigu yra didelių abejonių dėl pajamų atgavimo, ar susijusių sąnaudų arba kai tikėtina paslaugų nepriėmimas ar reikšminga rizika ir nauda negali būti laikomos paslaugomis, suteiktomis pirkėjui.

Sąnaudos

Veiklos sąnaudos

Veiklos sąnaudas sudaro sąnaudos administracijai, vadovybei, patalpoms išlaikyti ir kt., (pagal patvirtintą apskaitos politiką).

Netesybos, baudos, delspinigiai, išmokos nuostoliams kompensuoti, sumos už netinkamą ir nesavalaikį sutartinių įsipareigojimų vykdymą yra rodomos kaip veiklos sąnaudų padidėjimas arba sumažėjimas.

Veiklos nuomos mokėjimai

Veiklos nuomos mokėjimai pagal veiklos nuomos sutartis pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje sistemingai išdalijant juos per visą nuomos laikotarpį.

Finansinės pajamos ir išlaidos

Finansines pajamas sudaro palūkanų pajamos, finansinio turto pardavimo pelnas bei užsienio valiutų kursų teigiama įtaka. Palūkanų pajamos pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitoje, kai jos sukauptos, remiantis efektyvios palūkanų normos metodu.

Finansines sąnaudas sudaro palūkanų sąnaudos, įvertintos efektyvios palūkanų normos metodu, finansinio turto pardavimo nuostoliai ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo įtaka.

Pelno mokestis

Pelno mokestį sudaro einamasis pelno mokestis. Pelno mokestis apskaitomas pelno (nuostolių) ataskaitoje, išskyrus, kai jis susijęs su straipsniais, tiesiogiai apskaitytais nuosavame kapitale.

Einamasis pelno mokestis yra mokestis, apskaičiuotas nuo metų apmokestinamojo pelno, taikant galiojančius ir taikomus balanso sudarymo dieną tarifus, bei ankstesnių metų pelno mokesčio koregavimus.

Segmentų ataskaitos

Segmentas nėra reikšminga veiklos dalis. Įmonės pirminės segmentų ataskaitos paruoštos remiantis geografiniais segmentais.

Pelnas vienai akcijai

Įmonė pateikia duomenis apie pelną, tenkantį vienai akcijai. Pelnas, tenkantis vienai akcijai, skaičiuojamas padalijant pelną arba nuostolį, tenkantį įmonės akcininkams, iš svertinio akcijų vidurkio per laikotarpį. Svertinis akcijų vidurkis 2008 metais -2 985 486 vienetai (33TAS 70p.).

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėje atskaitomybėje, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus verslo junginiuose. Jie aprašomi finansinėje atskaitomybėje, nebent tikimybė, kad ištekliai, duodantys ekonominę naudą, bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėje atskaitomybėje nėra pripažįstamas, tačiau jis aprašomas finansinėje atskaitomybėje tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

Susijusios šalys

Susijusiomis su Grupe šalimis pripažįstami akcininkai, darbuotojai, valdybos nariai, jų artimi giminės ir įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja Grupę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusio šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

3. Įvertinimai ir sprendimai

Įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir paremti istorine patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją bei pagrįstai tikėtinais ateities įvykiais.

Įmonė daro įvertinimus ir prielaidas dėl ateities įvykių, todėl apskaitos įvertinimai pagal apibrėžimą ne visada atitiks faktinius rezultatus. Žemiau aptariami vertinimai ir prielaidos, kurie reikšmingai daro įtaką turto ir įsipareigojimų vertės ir dėl kurių pasikeitimo tos vertės gali reikšmingai kisti kitais finansiniais metais.

Finansinių priemonių tikroji vertė

Tikroji vertė yra suma, kuria gali būti pakeista priemonė sandoryje sudarytame tarp norinčių šalių ir kuris vykdomas rinkos sąlygomis, o ne priverstinai parduodant ar likviduojant. Tikrosios vertės apskaičiuojamos iš nustatytų rinkos kainų, diskontuotų pinigų srautų modelių ir opcionų kainodaros modelių.

Prekybos gautinų sumų, mokėtinų sumų ir trumpalaikių kreditinių linijų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei. Ilgalakių skolų tikroji vertė nustatoma remiantis tokios pat ar panašios skolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Ilgalakių paskolų, finansinių skolų ir kitų mokėtinų sumų su kintamomis palūkanų normomis tikroji vertė artima jų apskaitinėms vertėms.

Gautinų sumų iš pirkėjų, kito finansinio turto, mokėtinų sumų ir trumpalaikių kredito linijų apskaitinė vertė artima jų tikrajai vertei.

Pateikiame finansinio turto ir įsipareigojimų tikrųjų verčių ir apskaitinių verčių (1TAS) balanse apibendrinimą:

	2008m		2007m	
	Balansinė vertė, litais	Tikroji vertė, litais	Balansinė vertė, litais	Tikroji vertė, litais
Pardavimui skirtos investicijos	11551380	11551380	11748673	11748673
Išankstiniai apmokėjimai	78775	78775	64861	64861
Pirkėjų įsiskolinimas	3060432	3060432	2829526	2829526
Kitos gautinos sumos	8457	8457	45583	45583
Grynieji pinigai	10125	10125	37279	37279
IŠ VISO	14709169	14709169	14735256	14735256
Paskolos	185240	185240	623550	
Skolos tiekėjams	824358	824358	844433	844433
Kitos mokėtinų sumos	1368310	1368310	1258126	1258126
IŠ VISO	2377908	2377908	2726109	2726109

Įmonė peržiūri savo gautinas sumas, įvertindama vertės sumažėjimą bent kartą per ketvirtį. Įmonė nusprendama, ar vertės sumažėjimo nuostoliai turi būti apskaityti pelno (nuostolio) ataskaitoje, įvertina, ar yra prieinamų duomenų, rodančių, kad pinigų srautai iš gautinų sumų pastebimai sumažės prieš tai, kai šis sumažėjimas gali būti nustatytas kiekvienai gautinai sumai individualiai. Toks įrodymas gali būti prieinami duomenys, rodantys, kad yra neigiami skolininkų mokėjimų arba nacionalinių ar vietinių ekonominių sąlygų pokyčiai, darantys įtaką gautinoms sumoms.

Vadovybė įvertina tikėtinus pinigų srautus iš skolininkų, remiantis skolininkų su panašia kredito rizika istorine nuostolių patirtimi. Metodai ir prielaidos, naudojami pinigų srautų sumų ir jų gavimo laiko ateityje įvertinimui, yra pastoviai peržiūrimi, siekiant sumažinti skirtumus tarp įvertintų ir faktinių nuostolių.

4. Finansinės rizikos valdymas

Naudodamasi finansinėmis priemonėmis įmonė susiduria su šia rizika:

- kredito rizika,
- likvidumo rizika,
- rinkos rizika.

Šioje pastaboje pateikiama informacija apie kiekvieną aukščiau paminėtą įmonės riziką, įmonės rizikos vertinimo ir valdymo tikslus, politiką, procesus, taip pat įmonės kapitalo valdymą. Šioje atskaitomybėje pateikiami ir papildomi kiekybiniai atskleidimai.

Valdyba atsakinga už įmonės rizikos valdymo struktūros sukūrimą ir priežiūrą. Įmonės rizikos valdymo politika skirta rizikos, su kuria susiduria įmonė, nustatymui, analizei, atitinkamų rizikos limitų ir kontrolių nustatymui bei rizikos ir limitų laikymosi stebėjimui. Rizikos valdymo politika ir rizikos valdymo sistemos nuolat peržiūrimos, kad atitiktų rinkos sąlygų ir įmonės veiklos pokyčius. Įmonė siekia sukurti drausmingą ir konstruktyvią valdymo aplinką, kurioje visi darbuotojai žino savo funkcijas ir įsipareigojimus.

Kredito rizika

Kredito rizika yra rizika, kai įmonė patirs finansinių nuostolių, jei klientas neįvykdys savo finansinių įsipareigojimų.

Įmonės kredito rizika susijusi su šiomis pagrindinėmis įmonėmis: Alytaus miesto savivaldybės administracija, Nukem Technologies, UAB „Hidrostatyba“.

Įmonė nesuteikia garantijų už kitų šalių įsipareigojimus. Apskaitoje užregistruotos finansinio turto vertės maksimaliai atspindi kredito riziką. Todėl įmonės gautinos sumos iš pirkėjų ir kitas trumpalaikis turtas, balanso sudarymo dieną atėmus pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius atspindi maksimalią riziką.

Maksimali kredito rizika atskaitomybės dieną buvo tokia:

	Apskaitinė vertė, litais	
	2008m	2007m
Prekybos skolos	3060432	2829526
Kitos gautinos sumos	76961	46613
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai	10125	37279
IŠ VISO	3147518	2913418

Per vienerius metus gautinos sumos sudaro 3 068 889 litus. Projektavimo darbų užsakovų debitorinis įsiskolinimas 2008-12-31 dienai – 2 546 685 litai arba 83,0 procentai visų per vienerius metus gautinų sumų. Gautinos sumos už projektavimo darbus iš reikšmingiausių klientų:

Eil.Nr.	Įmonės pavadinimas	Skolos suma, Lt	Procentas nuo visų per 1 metus gautinų sumų (balanso str.II.1)
1.	Nukem Technologies	648 090	21,12
2.	Hidrostatyba UAB	620 567	20,22
3.	Lokys UAB	212 400	6,92
4.	Alytaus miesto savivaldybės administracija	477 610	15,56
5.	Klaipėdos jūrų krovinių kompanija	351 404	11,45
6.	Intergas	49 560	1,62
7.	Kruonio HAE statyba	5 900	0,19
	Iš viso pagal pagrindinius užsakovus	2 365 531	77,08

Likvidumo rizika

Likvidumo rizika yra rizika, kad suėjus terminui įmonė nepajėgs įgyvendinti savo finansinių įsipareigojimų. Įmonės likvidumo valdymo tikslas yra kuo geriau užtikrinti įmonės likvidumą, leidžiantį įvykdyti įsipareigojimus tiek esant įprastoms, tiek sudėtingoms sąlygoms, nepatiriant nuostolių.

Paprastai įmonė užsitikrina, kad prireikus turėtų pakankamai grynųjų, kad galėtų padengti veiklos sąnaudas ir įsipareigojimus.

Toks užtikrinimas neapima galimų nenuspėjamų aplinkybių.

Įmonė tikisi, kad kai kuriuos savo įsipareigojimus apmokės vėliau, negu numatyta sutartyse. (7TFAS).

Rinkos rizika

Rinkos rizika yra rizika, kad rinkos kainų pokyčiai turės įtakos įmonės pajamoms arba turimų finansinių įsipareigojimų vertei.

Palūkanų rizika

Įmonės skoloms taikomos kintamos palūkanų normos, susijusios su LIBOR.

Pateikiame 2008 metų kintančių palūkanų normos finansinius įsipareigojimus

	2008m		2007m	
	Suma, litais	Palūkanų %	Suma, litais	Palūkanų %
Trumpalaikė paskola			623 550	8.5
Overdraftas	200 000	7.97		
Veiklos nuoma	101 132	13.6		

Valiutos rizika

Įmonė susiduria su užsienio valiutos keitimo sąnaudomis dėl gautinų sumų, kurios apskaitomos eurais. Rizika, susijusi su operacijomis eurais laikoma nereikšminga.

Kapitalo valdymas

Įmonės kapitalo valdymo tikslai yra užtikrinti įmonės galimybes tęsti veiklą, siekiant uždirbti pelno savo akcininkams ir kitoms suinteresuotoms šalims ir palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, mažinant kapitalo savikainą.

Valdybos politika numato palaikyti reikšmingą nuosavo kapitalo dalį, lyginant su skolintomis lėšomis tam, kad būtų išlaikytas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas.

4. 2008 metų metinių finansinių ataskaitų pastabos

4.1. Nematerialus turtas

Rodikliai	Programinė įranga	Patentai, licencijos	Kitas nematerialus turtas	Iš viso
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	62287			62287
a) Ilgalaikis nematerialusis turtas įsigijimo savikaina				
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	264692			264692
Finansinių metų pokyčiai:				
– turto įsigijimas	41637			41637
– kitiems asmenims perleistas ir				
– nurašytas turtas (-)	-43196			-43196
– perrašymai iš vieno straipsnio				
– į kitą + / (-)				
Finansinių metų pabaigoje	263133			263133
b) Amortizacija				
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	202405			202405
Finansinių metų pokyčiai:				
– finansinių metų amortizacija	41530			41530
– atstatantys įrašai (-)				
– kitiems asmenims perleisto ir				
– nurašyto turto amortizacija (-)	-40460			-40460
– perrašymai iš vieno straipsnio				
– į kitą + / (-)				
Finansinių metų pabaigoje	203475			203475
c) Vertės sumažėjimas				
Praėjusių finansinių metų pabaigoje				
Finansinių metų pokyčiai:				
– finansinių metų vertės				
– sumažėjimas				
– atstatantys įrašai (-)				
– kitiems asmenims perleisto ir				
– nurašyto turto (-)				
– perrašymai iš vieno straipsnio				
– į kitą + / (-)				
Finansinių metų pabaigoje				
d) Likutinė vertė finansinių metų pabaigoje (a) - (b) - (c)	59658			59658

Ilgalaikio nematerialaus turto judėjimas :

Rodikliai	2008m.	2007 m.	litais Padidėjimas (+) Sumažėjimas (-)
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	62287	87386	
Finansinių metų pokyčiai:			
- turto įsigijimas	41637	28367	
- perleistas turtas ir nurašytas	43196	80313	
Perrašymai iš vieno straipsnio į kitą		-1997	
- finansinių metų nusidėvėjimas	41530	51099	
-Perleisto ir nurašyto turto nusidėvėjimas	40460	79888	
Perrašyto turto iš vieno straipsnio į kitą nusidėvėjimas		-55	
Likutinė vertė finansinių metų pabaigoje	59658	62287	

4.2. Materialus turtas

IMT grupės, jų įvertinimas, nusidėvėjimo skaičiavimo metodai

2008.12.31

Ilgalaikio materialiojo turto grupės	Įvertinimas	Nusidėvėjimo skaičiavimo metodas	Vidutinis faktinis tarnavimo laikas
pastatai	Įsigijimo savikaina	Tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	40 m. - 80 m.
transporto priemonės	Įsigijimo savikaina	Tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	6 m. - 9 m.
kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	Įsigijimo savikaina	Tiesiogiai proporcingas (tiesinis)	3 m. - 10 m.

4.3. Materialus turtas

Rodikliai	pastatai	transporto priemonės	kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrengimai	bibliotekos fondai	Iš viso
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	555991	90034	268442	4453	918920
a) Įsigijimo savikaina					
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	837134	206902	1007267	4453	2055756
Finansinių metų pokyčiai:					
– turto įsigijimas			36099		36099
– perleistas ir nurašytas turtas (-) perrašymai iš vieno straipsnio į kitą		-636	-67722	-11	-68369
– +/- (-)					
Finansinių metų pabaigoje	837134	206266	975644	4442	2023486
b) Perkainojimas					
Praėjusių finansinių metų pabaigoje					
Finansinių metų pokyčiai:					
vertės padidėjimas (sumažėjimas)					
– +/- (-)					
– kitiems asmenims perleisto ir nurašyto turto (-) perrašymai iš vieno straipsnio į kitą					
– kitą+ / (-)					
Finansinių metų pabaigoje					
c) Nusidėvėjimas					
Praėjusių finansinių metų pabaigoje	281143	116868	738825		1136836
Finansinių metų pokyčiai:					
– finansinių metų nusidėvėjimas	11349	33006	105176		149531
– atstatantys įrašai (-) kitiems asmenims perleisto ir nurašyto turto nusidėvėjimas (-) perrašymai iš vieno straipsnio į kitą		-635	-67635		-68270
– +/- (-)					
Finansinių metų pabaigoje	292492	149239	776366		1218097
d) Vertės sumažėjimas					
Praėjusių finansinių metų pabaigoje					
Finansinių metų pokyčiai:					
– finansinių metų vertės sumažėjimas					
– atstatantys įrašai (-) kitiems asmenims perleisto ir nurašyto turto (-) perrašymai iš vieno straipsnio į kitą					
– +/- (-)					
Finansinių metų pabaigoje					
e) Likutinė vertė finansinių metų pabaigoje (a) + (b) - (c) - (d)	544642	57027	199278	4442	805389

Ilgalaikio materialaus turto judėjimas:

AB "Pramprojektas" 2008 metų metinių finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Rodikliai	2008 m.	2007 m.	Padidėjimas (+) Sumažėjimas (-)
Likutinė vertė praėjusių finansinių metų pabaigoje	918920	853465	+65455
Finansinių metų pokyčiai:			
- turto įsigijimas	36099	218219	-182120
- perleistas turtas ir nurašytas	68369	134901	-66532
Perrašymai iš vieno straipsnio į kitą		1997	-1997
- finansinių metų nusidėvėjimas	149531	150370	-839
-Perleisto ir nurašyto turto nusidėvėjimas	68270	130565	-62295
Perrašyto turto iš vieno straipsnio į kitą nusidėvėjimas		55	-55
Likutinė vertė finansinių metų pabaigoje	805389	918920	-113531

4.4.Naudojamas nusidėvėjęs ilgalaikis turtas

Turto grupės pavadinimas	Įsigijimo savikaina (Lt)
Transportas	35 753
Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	518 231
Nematerialus turtas	128 617
VISO	682 601

4.5.Ilgalaikis finansinis turtas :

Eil.Nr.	Pavadinimas	Turimų akcijų kiekis (vnt.)	Dalis bendrovės įstatiniame kapitale %
1	UAB „Aloja“	770	3,54
2	UAB „Bankinės konsultacijos“	12 984	18,55

4.5.1 Ilgalaikio finansinio turto judėjimas (litas)

Likutis 2007-12-31 įsigijimo verte –	785 526
Įsigyta per 2008m	201 960
Vertės padidėjimo pajamos	0
Likutis 2008-12-31	987 486

4.6. Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir kitas trumpalaikis turtas

Per 2008 metus atsargų nukainojimo nebuvo (2TAS 34p.). Didžiausią dalį atsargose sudaro popierius, toneriai kopijavimo ir spausdinimo aparatams ir kitos kanceliarinės prekės. Atsargos nurašomos projektavimo darbų savikainoje arba veiklos sąnaudose pagal patvirtintą įmonės apskaitos politiką. Per 2008 metus sunaudota atsargų už 245 740 litų, o atsargų, įkeistų įsipareigojimams apdrausti, nebuvo (2TAS 36p.).

Didžiausią dalį išankstinių apmokėjimų sudaro pagal sutartis sumokėti avansai subrangovams už projektavimo darbus.

Bendrovės trumpalaikį turtą sudaro (pastaba 4.6):

Turto pavadinimas	2008 metai		2007 metai	
	Suma, Lt.	% nuo viso trumpalaiki turto	Suma, Lt.	% nuo viso trumpalaiki turto
Atsargos	16312	0,1	11640	0,08
Išankstiniai apmokėjimai	78775	0,6	64861	0,5
Pirkėjų įsiskolinimas	3060432	22,2	2829526	20,2
Kitos gautinos sumos	8457	0,00	45583	0,33
Trumpalaikė investicijos	10563894	76,5	10963147	78,3
Kitas trumpalaikis turtas	76961	0,6	46613	0,33
Pinigai	10125	0,00	37279	0,26
VISO	13814956	100,00	13998649	100,0

Kitas trumpalaikis turtas- tai turimos kitų įmonių akcijos.

Eil.Nr.	Pavadinimas	Turimų akcijų kiekis, vnt.	Dalis bendrovės įstatiniame kapitale, %
1.	UAB „Asocijuoto turto valdymas“	5 899 584	7,8661
2.	UAB „Energolinija“	141 877	12,34
3.	DP International	1 900	19,00
4.	AB „Ūkio bankas“	512	0,008

Pardavimui skirtos trumpalaikės investicijos (litais) sudarė:

	2008m
Akcijų vertė 2007-12-31	10 963 147
Akcijų įsigijimo vertė per 2008m	120 000
Akcijų pardavimo vertė per 2008m	318 043
Vertės sumažėjimas per metus	201 210
IŠ VISO	10 563 894

4.7. Kita veikla

Rodikliai	2008m	2007m
Kitos veiklos pajamos:		
Ilgalaikio materialaus turto pardavimas	251	
Pajamos iš poilsio bazės „ Aisetas“	421 54	38 575
Įvairios kitos pajamos	15 720	17 068
PAJAMOS IŠ VISO	58 125	55 643
Kitos veiklos sąnaudos:		
Poilsio bazės „ Aisetas “ sąnaudos	41 306	37 148
SĄNAUDOS IŠ VISO	41 306	37 148
Kitos veiklos rezultatas	16 819	18 495

4.8 Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

	2008m	2007m
Finansinės veiklos pajamos:		
Terminuoto indėlio palūkanos	4 525	
Gauti delspinigiai		3 300
Nuosavybės metodo rezultatas		153 248
Vertės padidėjimas		370
Gauti dividendai		
Trumpalaikio finansinio turto perleidimo	665 000	130 830
Įvairios kitos pajamos	76	1 611
Iš viso pajamų	669 610	289 359
Finansinės veiklos sąnaudos		
Palūkanos už paskolą	40 340	589
Vertės sumažėjimas metų pabaigoje	201 210	
Trumpalaikio finansinio turto perleidimo	318 043	52 500
Ilgalaikio finansinio turto perleidimo		363 149
Delspinigiai	463	458
Įvairios kitos sąnaudos	168	458
Iš viso sąnaudos	560 224	416 696
Finansinės veiklos rezultatas	109 386	-127337

4.9. Įmonės įsipareigojimai

Detalizuoti įmonės įsipareigojimai (1TAS 74-76p.)

	2008m	2007m
Pridėtinės vertės mokestis	79 612	15 607
Gauti avansai	332 515	450 419
Atlyginimai	214 144	
Socialinio draudimo mokestis	133 248	158 068
Pajamų mokestis iš atlyginimų	39 199	233
Sukauptos atostogų išmokos	474 164	510 425
Skolos tiekėjams	824 358	844 433
Trumpalaikės finansinės skolos Ūkio bankui (overdraftas)	185 240	623 550
Kiti įsipareigojimai	95 428	123 374
	2 377 908	2 726 109

2008-06-04 dieną su AB „Ūkio bankas“ sudaryta sąskaitos kreditavimo (overdrafto) sutartis. Sąskaitos kreditavimo grąžinimo terminas 2009-06-03d.

Sandoriai su susijusiomis šalimis

2007-12-20 su UAB „Asocijuoto turto valdymas“ sudaryta 623 550 litų paskolos sutartis. Numatyta 8.5 procentų dydžio metinės palūkanos. Pagal sutartį paskolą turėjome grąžinti iki 2008-12-20 dienos. 2008m spalio mėnesį paskola UAB „Asocijuoto turto valdymas“ grąžinta. (24TAS 17-20p.).

4.9.1 Išsinuomotas ilgalaikis materialus turtas

Išsinuomoto turto pavadinimas	Nuomos mokesčiai	Nuomos laikotarpiai	Pastabos
AUDI A6	101 132	2008-08-16 iki 2011-08-15	
Kompiuterinė technika (6 vnt.)	15 406	2008-10-01 iki 2010-09-30	

4.9.2 Mokėjimai už išsinuomotą turtą

Turto pavadinimas	Mokėjimai (litais)			
	2008m	2009m	2010m	2011m
AUDI A6	22 703	29 411	29 411	19 607
Kompiuterinė technika	1 959	7 684	5 763	0

4.9.3 Įsipareigojimai, užtikrinti garantija ar laidavimu

Garantijų ir laidavimų (išskyrus suteiktų dukterinėms, asocijuotoms ir pan. įmonėms) pobūdis	Garantijos ar laidavimo suma, litais 2008m	Garantijos ar laidavimo suma, litais 2007m
Dalyvavimas AB „Lietuvos geležinkeliai“ filialo „Klaipėdos geležinkelio infrastruktūra“ konkurse dėl projekto parengimo paslaugos teikėjo pasiūlymo galiojimui užtikrinti į pirkėjo sąskaitą pervesta pinigų įkeitimui	4 719	
Ignalinos atominės elektrinės saugyklos B2 projekto vykdymo užtikrinimui AB „Ūkio bankas“ garantija		46 965

4.10 Akcinis kapitalas

Bendrovės įstatinis kapitalas – 5970972 Lt.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalintas į 2 985 486 paprastąsias vardines akcijas. Akcijos pilnai apmokėtos.

Pagal Lietuvos įstatymus numatytas privalomasis rezervas sudarytas.

Grynasis pelnas vienai akcijai 2008 metais – 0,087 lito, 2007 metais buvo – 0,176 lito.

Įmonė nėra išleidusi vertybinių popierių, kurie būtų konvertuojami į akcijas, todėl pelnas, tenkantis išleistai ir konvertuojamai akcijai yra toks pat.

4.11 Turto įkeitimas

2008 metų birželio 24 dieną su AB „Ūkio bankas“ sudaryta sąskaitos kreditavimo (overdrafto) sutartis. Prievolių pagal šią sutartį įvykdymo užtikrinimui AB „Pramprojektas“ perduoda ir įkaičia bankui visas esamas ir būsimas lėšas.

4.12 Metinė inventorizacija

Metinės atskaitomybės duomenys pagrindžiami turto, kuriuo disponuoja bendrovė atskaitinio laikotarpio pabaigoje, inventorizacija. Ilgalaikio ir trumpalaikio turto metinė inventorizacija atlikta generalinio direktoriaus įsakymu metų pabaigoje.

4.13 Reikšmingų pobalansinių įvykių trumpas aprašymas

2009m sausio 28 dieną įvykęs valdybos posėdis patenkino generalinio direktoriaus Leono Rimanto Butkaus prašymą dėl jo atsistatydinimo iš pareigų. Valdyba bendrovės generaliniu direktoriumi ir valdybos pirmininku paskyrė Marių Vaivadą, prieš tai ėjusį generalinio direktoriaus pavaduotojo pareigas.

4.14 Metinių finansinių ataskaitų auditas

2008m balandžio 12 dieną įvykęs eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas metinės 2008 metų finansinės atskaitomybės auditui atlikti išrinko UAB „Auditorių biuras“. 2008m. kovo 19d. sprendimu Nr.2K-82 vertybinių popierių komisija pritarė įmonės UAB „Auditorių biuras“ kandidatūrai. 2008 metų finansinių ataskaitų auditas atliktas 2009-04-01.

**AKCINĖ BENDROVĖ
PRAMPROJEKTAS**

**2008M
PRANEŠIMAS**

KAUNAS, 2009m. VASARIS

TURINYS

1. Pagrindiniai duomenys apie emitentą
2. Informacija apie filialus ir atstovybes, dukterines ir asocijuotas įmones
3. Kita informacija apie emitentą
4. Emitento valdymo organai, darbuotojai
5. Esminiai įvykiai emitento veikloje
6. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė
7. Rizikos veiksniai, neapibrėžtumai, susiję su emitento veikla
8. Bendrovė ir visuomenė
9. Investicijų politika ir kita informacija
10. Informacija, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso

Ataskaitinis laikotarpis, už kurį parengtas pranešimas.

Pranešimas parengtas už 2008metus.

1. Pagrindiniai duomenys apie emitentą.

Emitento pavadinimas:	Akcinė bendrovė "Pramprojektas"
Įmonių rejestro kodas	133873358
Įstatinis kapitalas:	5970972 Lt
Buveinės adresas:	K.Donelaičio g. 60, Kaunas
Telefonas	(8 37) 22 33 55
Faksas.	(8 37) 20 96 96
Elektroninis paštas	pramprojekt@kaunas.omnitel.net ; info@pramprojektas.lt
Interneto tinklapis	www.pramprojektas.lt
Teisinė- organizacinė forma	ribotos turtinės atsakomybės juridinis asmuo, akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta:	1993 12 06, Kauno miesto valdyba

1.2 Emitento veiklos teisiniai pagrindai

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys emitento veiklą:

- Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas
- Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas
- Kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai
- Bendrovės įstatai
- Vilniaus vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodeksas

1.3 Emitento pagrindinės veikos pobūdis.

Pagrindinė veikla- projektų, skirtų statinio statybai įteisinti ir vykdyti, parengimas.

- konsultacijos architektūros ir civilinės statybos srityje;
- inžinerinė – technologinė veikla;
- projektiniai konstruktoriniai darbai;
- gatvių eismo projektavimas;

Licencijuojamą arba nustatyta tvarka vykdomą veiklą bendrovė atlieka tik gavusi atitinkamus leidimus.

Emitentas turi išduotą kvalifikacijos atestatą Nr. 0758, galiojantį iki 2013-08-29. Jam suteikta teisė atlikti statinio projektavimo darbus, vykdyti statinio statybos techninę priežiūrą. Emitentas turi VĮ Ignalinos atominės elektrinės išduotą sertifikatą Nr. SKUT- 1703-87-(4.23), suteikiantį teisę teikti projektavimo paslaugas ypatingai svarbių atominės elektrinės statinių.

Emitentui suteikti kokybės vadybos sistemos ISO 9001: 2000 ir aplinkos apsaugos vadybos ISO 14001: 2004 sertifikatai. Šie sertifikatai galioja iki 2010-03-31.

Įmonė, kurdama ir įgyvendindama savo verslo strateginius planus, numato galimas pasekmes gamtinei ir socialinei aplinkai, dalyvauja socialiniame dialoge, planuodama savo veiklą atsižvelgia į suinteresuotų dalyvių išreikštas pozicijas bei visuomenės lūkesčius, užtikrindama skaidrų valdymą ir etiškus santykius su verslo partneriais, laiduoja teigiamą verslo klimata šalyje.

1.4 Gamybos (paslaugų) charakteristika.

Bendrovės suteiktų paslaugų ir už jas gautos pajamos:

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	2008m	2007m	2006m
1	Bendra paslaugų apimtis, (tūkst.Lt)	11899	11680	12720
1.1	Projektavimo darbų apimtis, (tūkst.Lt)	11489	10924	8663
2	Projektavimo darbų lyginamasis svoris, (proc.)	96,56	93,52	68,11

Per 2008 metus mėnesius buvo rengiami šie svarbiausi projektai:

- Mažeikių magistralinio dujotiekio atšakos į AB „ Mažeikių nafta“ detalusis planas ir techninis projektas;
- Ignalinos atominės elektrinės panaudoto branduolinio kuro laikinos saugyklos B1 ir kietų radioaktyvių atliekų tvarkymo saugyklų komplekso B3, B4 darbo projektas;
- Ignalinos atominės elektrinės „ Laudfill“ tipo paviršinio trumpaamžių labai mažo aktyvumo atliekų kapinyno (B19) buferinės saugyklos techninis projektas;
- Danės upės krantinės tvirtinimo nuo Biržos tilto iki upės žiočių ir jachtų, mažųjų laivų įrengimo Piliavietės teritorijoje Klaipėdoje darbo projektas;
- UAB „ Vilniaus duona“ kepykla Vilniuje;
- AB „ Klasto sandėlis – šaldytuvas Klaipėdoje.

1.5 Realizavimo rinkos.

Pagrindinė realizavimo rinka - Lietuvos Respublika.

Per 2008m atlikta projektinių darbų už 11 488 852 Lt. Visos paslaugos suteiktos Lietuvoje. Apie 95% paslaugų realizuojama pagal trumpalaikes sutartis.

1.6 Tiekimas.

Pagrindiniai energetinių išteklių ir žaliavų tiekėjai yra Lietuvoje. Emitento veiklai tiekėjai didelės įtakos nesudaro. Su komunalinių paslaugų teikėjais (elektra, ryšiai, vanduo, šiluma ir kt.) sudarytos ilgalaikės sutartys. Su projektavimo - tyrinėjimo darbų subrangovais (inžineriniai tyrinėjimai, geologija, hidrotechniniai darbai ir kiti specifiniai darbai) - trumpalaikės sutartys.

1.7 Vertybiniai popieriai, įtraukti į biržų prekybos sąrašus.

AB "Pramprojektas" 2 985 486 paprastosios vardinės akcijos 2002 metais buvo įtrauktos į Vilniaus vertybinių popierių biržos nelistinguojamų vertybinių popierių sąrašą. Bendra nominali vertė - 5 970 972 Lt. Nuo 2003 03 31 d. vertybiniai popieriai yra įtraukti į VVPB einamąjį sąrašą.

1.8 Prekyba emitento vertybiniais popieriais biržose ir kitose organizuotose rinkose.

Ataskaitinis periodas		Centrinė rinka ir tiesioginiai sandoriai								
		Kaina (Lt)			Apyvarta (Lt)			Data pask. sesijos	Bendra apyvarta	
nuo	iki	maks.	min.	pask. sesijos	maks.	min.	pask. sesijos		vnt.	Lt
2008-10-01	2008-12-31	3,70	2,81	2,81	407820	39,60	0	2008-12-30	327005	954584
2008-07-01	2008-09-30	3,75	3,00	3,70	3200.40	33,75	0	2008-09-30	3943	13671
2008-01-01	2008-03-31	3,30	2,80	2,80	2880	140	472	2008-03-26	2659	8358,19
2008-04-01	2008-06-30	3,09	2,80	3,00	1550	618	1500	2008-05-30	700	2118

1.9 Prekyba emitento vertybiniais popieriais už biržos ribų.

Emitento paprastosiomis vardinėmis akcijomis prekyba vyko tik biržos ribose.

1.10 Duomenys apie emitento savų akcijų supirkimą.

Nei ankstesniais, nei 2008 finansiniais metais savos akcijos nebuvo superkamos.

1.11 Oficialaus pasiūlymo paskelbimas.

Skelbta nebuvo.

1.12 Emitento mokėjimo agentai.

Emitentas mokėjimo agentų paslaugomis nesinaudojo.

1.13 Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais.

Bendrovė yra sudariusi aptarnavimo sutartį su UAB FMĮ "Finbaltus" (Konstitucijos pr. 23-660 Vilnius LT-08105) dėl AB „Pramprojektas“ akcininkų apskaitos tvarkymo.

1.14 Priklausymas asocijuotoms struktūroms.

Bendrovė priklauso šioms asocijuotoms struktūroms:

Lietuvos statybininkų asociacija, Lietuvos projektavimo įmonių asociacija, Inžinerinės ekologijos asociacija, Vandenių švaros asociacija, Kauno apskrities darbdavių asociacija.

1.15 Informacija apie įmonės tyrimų ir plėtros veiklą.

Bendrovė tyrimų ir plėtros veiklos nevykdė.

2. Informacija apie bendrovės filialus ir atstovybes, dukterines ir asocijuotas įmones.

2.1 Informacija apie atstovybes ir filialus.

Bendrovė neturi atstovybių ir filialų.

2.2 Informacija apie dukterines įmones.

Bendrovė dukterinių įmonių neturi.

2.3 Informacija apie asocijuotas įmones.

Bendrovės neturi akcijų asocijuotoje įmonėje.

3. Kita informacija apie emitentą.

3.1 Emitento įstatinis kapitalas.

Juridinių asmenų registre įregistruotas įstatinis kapitalas.

Įstatinio kapitalo struktūra:

Akcijų rūšis	Akcijų skaičius, vnt.	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt	Dalis įstatiniame kapitale, proc.
Paprastosios vardinės akcijos	2 985 486	2	5 970 972	100,00
Visos akcijos pilnai apmokėtos.				

3.2. Informacija apie numatomą įstatinio kapitalo didinimą konvertuojant ar keičiant į akcijas išleistus skolos ar vertybinius popierius.

AB „Pramprojektas“ nėra išleidęs skolos ar investinių vertybinių popierių, todėl nenumatomas kapitalo didinimas konvertuojant ar keičiant į akcijas šiuos vertybinius popierius.

3.3 Akcininkai.

Akcininkai, 2008m gruodžio 31 dieną nuosavybės teise turėję ar valdę daugiau kaip 5 procentus emitento įstatinio kapitalo

Akcininkas	Įmonės registro kodas	Buveinės adresas	Turimų akcijų skaičius, vnt.		Turima įstatinio kapitalo dalis, procentais		Turimų balsų dalis, procentais	
			Iš viso*	Nuosavybės teise	Iš viso*	Nuosavybės teise	Iš viso*	Nuosavybės teise
UAB "ATTENTUS"	135654594	K.Donelaičio g. 60, Kaunas	424528	424528	14,22	14,22	14,22	14,22
UAB FMĮ "Finbaltus"	122020469	Konstitucijos pr. 23-660	203579	203579	6,82	6,82	6,82	6,82
Gončaruk Olga		K.Mindaugo pr. 29-8, Kaunas	621365	173500	8,79	5,81	8,79	5,81
YorkWell Business Corp. .	1012383	P.O.Box 3321, Road Town, Tortola, Virdžinijos salos (Britų)	722810	722810	24,21	24,21	24,21	24,21
Romanov Roman		Trakų g. 5-11, Kaunas	621365	179390	6,01	6,01	6,01	6,01
Romanov Vladimir		Trakų g. 5-11, Kaunas	621365	179395	6,01	6,01	6,01	6,01

*tiesiogiai, netiesiogiai ir kartu su susijusiais asmenimis valdomos akcijos.

3.4 Akcininkai, turintys specialias kontrolės teises ir tų teisių aprašymai.

Nėra.

3.5 Visi balsavimo teisių apribojimai.

Nėra.

3.6 Akcininkų tarpusavio susitarimų, apie kuriuos emitentas – ir dėl kurių gali būti ribojamas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisės.

Nėra.

3.7 Akcijų, išleistų į viešąją vertybinių popierių apyvartą, pagrindinės charakteristikos.

Akcijų (PVA) skaičius	Nominali vertė, Lt	Bendra nominali vertė, Lt
2 985 486	2	5 970 972,00-

3.8 Duomenys apie neviešai išplatintas akcijas.

Neviešai išplatintų akcijų nėra.

3.9 Informacija apie akcijų pagrindu išleistus depozitoriumo pakvitavimus.

Akcijų pagrindu išleistų depozitoriumo pakvitavimų nėra.

3.10 Skolos vertybinių popierių, išleistų į viešąją vertybinių popierių apyvartą, pagrindinės charakteristikos.

Skolos vertybinių popierių, išleistų į viešąją apyvartą, nėra.

3.11 Duomenys apie neviešai išplatintus skolos vertybinius popierius.

Neviešai išplatintų vertybinių popierių nėra.

3.12 Vertybiniai popieriai, kurie nepažymi dalyvavimo įstatiniame kapitale, bet kurių apyvartą reglamentuoja Vertybinių popierių rinkos įstatymas, išskyrus skolos vertybinius popierius.

Vertybinių popierių, kurie nepažymi dalyvavimo įstatiniame kapitale, bet kurių apyvartą reglamentuoja Vertybinių popierių įstatymas, nėra.

3.13 Informacija apie reikšmingus tiesiogiai arba netiesiogiai valdomus akcijų paketus.

Tokių paketų nėra.

4. Emitento valdymo organai, drabuotojai

4.1 Valdymo organų nariai.

AB, „Pramprojektas“ valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų taryba ir valdyba. Stebėtojų tarybos narius renka visuotinis akcininkų susirinkimas Respublikos Akcinių bendrovių įstatyme numatyta tvarka. Valdybos narius renka stebėtojų taryba. Valdybos nariai kartu sudaro kolegialų Bendrovės valdymo organą. Valdybą sudaro trys nariai. Valdybos nariai išrenka valdybos pirmininką ir skiria iš savo narių Bendrovės vadovą- generalinį direktorių.

Bendrovės generalinis direktorius vadovauja akcinės bendrovės direktoriams ir administracijos darbuotojams visais gamybinės-ūkinės veiklos klausimais, organizuoja darbuotojų veiklą, kad būtų įvykdyti numatyti bendrovės gamybiniai, ekonominiai ir socialiniai įsipareigojimai.

4.2 Stebėtojų tarybos nariai:

EUGENIJUS VERBAVIČIUS – stebėtojų tarybos pirmininkas nuo 2006-04-12 iki 2010-04-12.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

Kitų įmonių veikloje nedalyvauja.

Turi šių įmonių akcijų :

- UAB "Amnis Metallicus" 89950 PVA t.y. 9,99 proc.
- VŠĮ "Kauno apskrities futbolo rėmimo fondas" 25000 PVA t.y. 22,73 proc.
- UAB „Acia Vera“ 1900vnt, t.y. 12,67 proc.

ASTA MARTINAITYTĖ – stebėtojų tarybos narė .Kadencijos pradžia- 2008 04 12, pabaiga – 2010- 04- 12.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

Fabrica Glinice „Birač“ A.D.Zvornik stebėtojų tarybos narė.

Turi šių įmonių akcijų :

- VŠĮ "Atlanto" Futbolo klubas 400 vnt. PVA, t.y. 25 proc.
- UAB „Balt- Energo - Group“ 900 vnt., t.y. 9,00 proc.

AUDRONĖ VAIČIULYTĖ – stebėtojų tarybos narė nuo 2002-09-27 iki 2010-04-12.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

- UAB „Nidos Smiltė“ valdybos narė.

Turi šių įmonių akcijų :

- AB "Pramprojektas" 20 vnt. PVA, t.y. 0,00 proc.
- UAB "Apskaita ir verslo projektai" 190 vnt. PVA, t.y. 19,00 proc.
- UAB "Korelita" 325000 vnt. PVA, t.y. 9,93 proc.
- UAB „Hearts“ Developments 97500 vnt., t.y. 9,95 proc.

4.3 Valdybos nariai:

LEONAS RIMANTAS BUTKUS –AB „Pramprojektas“ valdybos pirmininkas, generalinis direktorius. Kadencijos pradžia nuo 2006-04-12 iki 2010-04-12. 2009-01-28 dienos valdybos posėdyje nuspręsta patenkinti Leono Rimanto Butkaus prašymą atšaukti jį iš Bendrovės generalinio direktoriaus pareigų nuo 2009-01-30 dienos ir iš valdybos pirmininko pareigų nuo 2009-02-12 dienos, paliekant valdybos nario pareigose.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

- AB Ūkio bankas stebėtojų tarybos narys.
- LR statybininkų asociacijos prezidiumo narys.
- LR centrinės projektų vadovų atestavimo komisijos pirmininko pavaduotojas.
- LR projektavimo įmonių asociacijos valdybos narys.

Turi šių įmonių akcijų :

- UAB „Gilaitė“ PVA – 10 vnt., kas sudaro 40 procentų įstatinio kapitalo.
- AB „Pramprojektas“ PVA – 1105 vnt., kas sudaro 0,037 procento įstatinio kapitalo.

ALGIMANTAS ANTANAS BARTUŠKA –valdybos narys, gamybos direktorius. Kadencijos pradžia nuo 2006-04-12 iki 2010-04-12.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

Kitų įmonių veikloje nedalyvauja.

Turi šių įmonių akcijų :

- AB „Pramprojektas“ PVA – 185 vnt., kas sudaro 0,01 procento įstatinio kapitalo.
- VŠĮ „Atlanto“ Futbolo klubas 400 vnt. PVA, t.y. 25 proc.

MARIUS VAIVADA –valdybos narys, generalinio direktoriaus pavaduotojas. Kadencijos pradžia nuo 2008-04-12 iki 2010-04-12.

Dalyvavimas kitų įmonių veikloje :

- UAB „, Bankinės konsultacijos“ valdybos narys.
- VŠĮ „Kauno apskrities futbolo rėmimo fondas“ 45,45 proc. balsų.

4.4 Administracija:

Bendrovės administraciją sudaro personalo ir bendrųjų reikalų direktorius, gamybos direktorius, ekonomikos ir finansų direktorius, vyr. finansininkas.

Nijolė Čyžienė – vyr. finansininkė. Bendrovės akcijų neturi.

Turi šių įmonių akcijų :

UAB „Sinvita“ – 191 vnt. arba 0,071proc.

4.5 Darbuotojai.

Duomenys apie bendrovės darbuotojus (2008m. gruodžio 31d.) pagal personalo grupes ir išsilavinimą pateikti žemiau esančiose lentelėse:

	2008m.			2007m.			2006m.		
	Darbuotojų skaičius	Darbuotojų sk. pokytis	Vidutinis atlyginimas, Lt	Darbuotojų skaičius	Darbuotojų Pokytis	Vidutinis atlyginimas, Lt	Darbuotojų skaičius	Darbuotojų sk. pokytis	Vidutinis atlyginimas, Lt
Vadovai	14	+1	8169	13		5818	13	0	4984
Specialistai	108		3088	108	-2	2834	110	+1	2236
Darbininkai	22		1753	22		1568	22	-4	1422
Iš viso:	144	+1	3907	143	-2	3329	145	-3	2745

	Metai		
	2008	2007	2006
Darbuotojų skaičius, žm.	109	108	110
Aukštasis	12	12	12
Aukštesnysis	23	23	29
Iš viso:	144	143	145

4.6 Duomenys apie valdymo organų narių neišnykusį teistumą ir nusikaltimus nuosavybei, ūkininkavimo tvarkai, finansams.

Valdymo organų nariai už nusikaltimus nuosavybei, ūkininkavimo tvarkai, finansams neteisti.

4.7 Informacija apie išmokas, paskolas valdymo organų nariams ir vidutinius dydžius, tenkančius vienam asmeniui

Per 2008 metus emitento valdymo organų nariams paskolų neskirta, garantijų ir laidavimų nesuteikta. Tantjėmų ir kitų išmokų iš pelno mokėta nebuvo. Informacija apie išmokas valdymo organų nariams ir administracijai pateikiami žemiau esančioje lentelėje.

	Išmokėta atlyginimų
Vidutiniškai vienam valdybos nariui*	237011
Bendrai visiems valdybos nariams	711033
Vidutiniškai vienam administracijos nariui	46973
Bendrai visiems bendrovės administracijos nariams**	93945

* bendrovės valdybą sudaro 3 nariai

** bendrovės administracijos nariai yra personalo ir bendrų reikalų direktorius, gamybos direktorius, ekonomikos ir finansų direktorius, vyr. finansininkas.

4.8 Reikšmingi susitarimai.

Reikšmingų atskleistinų susitarimų, kurių šalis yra emitentas nebuvo.

4.9 Emitento ir jo organo narių ar darbuotojų susitarimai.

Reikšmingų emitento ir jo organo narių ar darbuotojų susitarimų nebuvo.

4.10 Susijusių šalių sandoriai.

2007-12-20 dieną su UAB „Asocijuoto turto valdymas“, sudaryta 623 550 litų paskolos sutartis. Numatyta 8,5 procento dydžio metinės palūkanos. Pagal sutartį paskolą turėjome gražinti iki 2008-12-20 dienos. 2008m spalio mėnesį paskola UAB „Asocijuoto turto valdymas“, gražinta. (24TAS 17-20p.).

5. Esminiai įvykiai emitento veikloje:

Data	Esminių įvykių charakteristika
2008 11 27	PRM: Pranešimas apie vadovo sandorį dėl Emitento vertybinių popierių
2008 11 06	PRM: 2008 metų 9 mėnesių tarpinė informacija
2008 10 28	PRM: Preliminarus neauditotas 2008m 9 mėnesių rezultatas
2008 09 08	PRM: 2008 metų I pusmečio tarpinė informacija
2008 08 28	PRM: 2008 metų I pusmečio tarpinė informacija
2008 07 17	PRM: Preliminarus neauditotas 2008m I pusmečio rezultatas
2008 05 30	PRM: 2008 metų I ketvirčio finansinė atskaitomybė

2008 04 30	PRM: Preliminarus neauditutas 2008m I ketvirčio rezultatas
2008 04 11	PRM:Dėl valdybos nario išrinkimo
2008 04 11	PRM: Įvykusio eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai
2008 03 31	PRM: Valdybos parengti 2008.04.11 eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektai
2008 03 28	PRM: Eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkės papildymas
2008 03 06	PRM: Šaukiamas eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas
2008 02 29	PRM:2007 metų 12 mėnesių neaudituta tarpinė finansinė atskaitomybė
2008 02 29	PRM: Preliminarus neauditutas 2007m veiklos rezultatas

6. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė.

Bendrasis įmonės likvidumo koeficientas yra labai geras -5,81 procento ir 0,67 punkto aukštesnis, nei 2007 metais. Grynas pelningumo rodiklis, parodantis įmonės veiklos efektyvumą sumažėjo nuo 5proc. 2007 metais, iki 2 proc. 2008 metais. Bendrasis pelningumo rodiklis, parodantis sugebėjimą uždirbti pelną iš pagrindinės veiklos liko 2007 metų lygyje ir sudaro 27 procentus. Svarbus rodiklis kreditoriams, parodantis kiek apsaugotos jų lėšos – skolos koeficientas, 2008 metais sumažėjo nuo 0,21proc. 2007 metais, iki 0,18 proc. 2008 metais.

Paskutinį metų ketvirtį pablogėjęs užsakovų atsiskaitymas, pablogino ir gautinų sumų surinkimo efektyvumą. Jei gautinos sumos per 2007 metus padarė apyvartų 4,97 karto, tai 2008 metais -3,87 karto.

Šalies ekonomikos nuosmukį greitai pajuto mūsų bendrovė. Buvo sustabdyti AB „Klasco“ birių trąšų terminalo Klaipėdoje išplėtimo projektavimo bei statinio projekto vykdymo priežiūros darbai, sandėlio biriems ir generaliniams kroviniams Vitės kvartale Klaipėdoje techninio projekto ruošimas ir kita. Sustabdytų darbų, pagal sutartis turėjusių vykti jau 2009 metais vertė – apie 2 milijonai litų.

Atsižvelgiant į šalies ekonomikos nuosmukį, į statybos sektoriaus darbų apimčių sumažėjimą, bendrovė 2009 metais planuoja atlikti projektavimo darbų maždaug už 7mln. litų, t.y. maždaug 40 procentų mažiau, negu 2008 metais.

7. Rizikos veiksniai, neapibrėžtumai, susiję su emitento veikla.

7.1 Kredito rizikos mastas

Akcinė bendrovė „Pramprojektas“ projektuoja eilę metų jau žinomiems mūsų paslaugų pirkėjams, kurie atsiskaitydavo savalaikiai, tačiau už projektavimo darbus įsiskolinimas bendrovei 2008m. gruodžio 31d. sudarė 3 3094 682 Lt, lyginant su 2007m. gruodžio 31 d. –padidėjo 9,4 procentais. Apmokėti nuo 1 iki 90 dienų vėluoja 18,7 procento užsakovų. Tarp šių užsakovų 45 procentus sudaro įmonės, finansuojamos iš biudžeto.

Pablogėjęs pirkėjų atsiskaitymas, su AB „Ūkio bankas“ sudaryta sąskaitos kreditavimo (overdrafto) sutartis, kur metinė palūkanų norma -7,97 procento. Bendrovė per 2008 metus dėl šios sutarties vykdymo (mokesčiai ir palūkanos) sąnaudos sudarė 1990 litų. Esant sudėtingai ekonominei situacijai, planuojame, kad per 2009 metus šios sąnaudos padidės maždaug iki 20 000 litų, nes ženkliai (iki 14-15 %) pakilo metinė palūkanų norma. Įmonei tai jau būtų nemaža išlaidų dalis. (7TAS 50 str.).

7.2 Kainų rizikos mastas

Bendrovė daugiausia projektuoja stambius pramonės objektus, dalyvauja viešųjų pirkimų konkursuose.

Pablogėjęs ekonominei padėčiai šalyje, projektuotojai, stokojantys užsakymų, siekia bet kokiais būdais laimėti viešuosius konkursus. Kartais jie darbus siūlosi atlikti už labai mažą kainą, nebūtinai visada vadovaujasi protingumo bei ekonominiais kriterijais. Pasiūlymus vertinanti ekspertų grupė turėtų pareikalauti, kad mažiausią kainą pasiūlęs konkurso dalyvis ją pagrįstų: ar užtenka tokios sumos atlyginimams, mokesčiams ir nors minimaliam pelnui gauti.

7.3 Socialiniai

Bendrovėje atlyginimai išmokami laiku. Dėl projektavimo darbų apimčių mažėjimo planuojame apie 15-20 procentų mažinti darbuotojų skaičių. Nors 26,40% įmonės darbuotojų – pensijinio amžiaus, bet didelę patirtį turintys specialistai, kurie jauniems specialistams padeda kelti kvalifikaciją, padeda pasiręngti projektų dalių vadovų kvalifikacijos atestatui gauti.

7.4 Likvidumo rizika

Likvidumo rizika, t.y. rizika, kad bendrovei bus sunku įvykdyti pasižadėjimus, susijusius su finansiniais įsipareigojimais, kyla dėl to, kad įmonei gali tekti savo įsipareigojimus įvykdyti anksčiau, nei planuojame gauti skolas iš savo paslaugų pirkėjų dėl jų nesavalaikio įsipareigojimų vykdymo.

7.5 Kitos

Bendrovės veikloje kitos pagrindinės rizikos rūšys šios:

1. Klaidos parengtoje projektinėje dokumentacijoje.
2. Nelaimingi atsitikimai statybose.

Statinio projektuotojas Civilinio kodekso nustatyta tvarka atsako už statinio sugriuvimą ar per garantinį terminą nustatytus defektus, kurie atsiranda dėl projektuotojo kaltės (pagrindas LR statybos įstatymas, 36 str.).

Siekiant maksimaliai išvengti materialinių nuostolių, kuriuos gali iššaukti klaidos projektinėje dokumentacijoje, bendrovė apdraudė visą metinę projektavimo darbų apimtį. Statinio projektuotojo civilinė atsakomybė 2008 metais apdrausta 1 000 000 Lt draudimo sumai, t.y. draudimo išmokų sumai už visus draudiminiuosius įvykius. Draudimo polisas SPCA Nr. 100103.

Rangovams vykdant statinio statybos – montavimo darbus pagal bendrovėje parengtą projektinę dokumentaciją, bendrovės specialistai atlieka projekto vykdymo priežiūrą (PVP) statybvietyje. Visi bendrovės specialistai, vykdantys PVP, apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų. Bendra draudimų suma per metus -1 020 000 Lt. Draudimo liudijimas NA 0002572.

8. Bendrovė ir visuomenė

Įmonė įneša nemažą indėlį į šalies bei Kauno miesto socialinį ir kultūrinį gyvenimą. 2008 metais įvairių mokesčių Lietuvos Respublikos biudžetui buvo priskaičiuota 4 627 631 litas mokesčių. Mokesčiai pasiskirstė taip:

Mokesčio pavadinimas	litas
Pridėtinės vertės mokestis	1 241 652
Pajamų mokestis iš atlyginimų	1 269 839
Pelno mokestis	73 081
Soc. Draudimo įmokos 3% nuo atlyginimų	60 125
Soc. Draudimo įmokos 30.98 %	1 944 042
Nekilnojamo turto mokestis	35 272
Taršos mokestis	491
Valstybinės žemės nuomos	3 129
IŠ VISO	4 627 631

8.1 Socialinė atsakomybė tyrimų ir plėtros veikla

Savo veikloje bendrovė laikosi pagrindinių socialiai atsakingo verslo principų. Įmonei priimtini socialiai atsakingo verslo tikslai: veikti atsakingai, nedaryti žalos aplinkai, bendruomenei, kitiems verslams, prisidėti prie socialinių ir aplinkos apsaugos problemų sprendimo, plėsti bendradarbiavimą tarp įvairių valstybės sektorių ir už jos ribų.

Dalį 2008 metų pelno įmonė skyrė paramai -135 000 litų.

Bendrovė, siekdama efektyviau bei sparčiau atlikti paslaugas, gerinti jų kokybę, per 2008 metus atnaujino 11 ir sukūrė 3 naujas darbo vietas. Įsigyta 14 kompiuterių, 4 lazeriniai spausdintuvai. Didelis dėmesys skiriamas programinės įrangos įsigijimui ir atnaujinimui Nupirkta penkios AutoCAD LT 2009 programos, 14 AutoCAD programų iš LT 2006 atnaujinta į LT 2009. Nupirkta

aplinkos oro kokybės vertinimo programos ADMS 4 vienerių metų licencija. Nupirka PĮ Surfer 8 reikalinga darbui su ADMS.

9. Investicijų politika ir kita informacija.

Įmonės, kurių įstatiniame kapitale emitento dalis sudaro daugiau kaip 30 procentų, neturime.

9.1. Konkurentai.

Pagrindinis konkurentas vidaus rinkoje - UAB "Swesco BKG LSPI", UAB „Ardynas“, UAB „Kauno Komprojektas“, UAB „Ekoprojektas“.

9.2. Išmokėti dividendai.

Dividendų įmonė 2002-2008 metais nemokėjo.

9.3 Informacija apie įmonės naudojamas finansines priemones

Finansiniu turtu bendrovėje laikomos akcijos. Per 2008 metus buvo sudarytos akcijų pirkimo - pardavimo sutartys. Išvestinėmis finansinėmis priemonėmis bendrovė nesinaudojo.

9.4 Nuorodos ir papildomi paaiškinimai apie 2008 metų finansinėse ataskaitose pateiktus duomenis.

Visi šiame pranešime pateikti finansiniai duomenys apskaičiuoti pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, jei nenurodyta kitaip.

Finansinių ataskaitų komentaras pateikiamas aiškinamajame rašte.

9.5 Teismo ir trečiųjų teismo (arbitražo) procesai.

Teisminių ar arbitražo procesų, galinčių turėti ar turėjusių įtakos bendrovės finansinei būklei, per ataskaitinį laikotarpį nebuvo.

9.6 Informacija apie auditą.

AB „Pramprojektas“ 2008 metų apskaitos ir finansinės ataskaitų auditas atliktas 2009-04-01.

9.7 Svarbiausi pobalansiniai įvykiai emitento veikloje

2009 metų vasario 6 dieną paskelbtas preliminarus neauditutas 2008m veiklos rezultatas, bendrovės valdymo organų pasikeitimas. 2009-01-28 dieną valdybos posėdyje nuspręsta patenkinti Bendrovės generalinio direktoriaus Leono Rimanto Butkaus prašymą atšaukti jį iš Bendrovės generalinio direktoriaus pareigų nuo 2009-01-30 ir iš valdybos pirmininko pareigų nuo 2009-02-12 dienos, paliekant valdybos nario pareigose.

Bendrovės generaliniu direktoriumi nuo 2009-02-02 dienos paskirtas Marius Vaivada iki šiol užėmęs generalinio direktoriaus pavaduotojo pareigas.

Bendrovės valdybos pirmininku nuo 2009-02-13 išrinktas Marius Vaivada.

2009-02-27 paskelbta 2008 metų 12 mėnesių neauditutos tarpinė finansinės ataskaitos.

10. Informacija, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso pateikiama pirmame priede.

Generalinis direktorius

Marius Vaivada

**AB "PRAMPROJEKTAS" PRANEŠIMAS APIE NASDAQ OMX Vilniaus vertybinių popierių
biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi**

Akcinė bendrovė „Pramprojektas“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi ir Akcinės bendrovės „Vilniaus vertybinių popierių birža“ prekybos taisyklių 20.5. punktu, atskleidžia, kaip ji laikosi VVPB patvirtinto bendrovių, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, valdymo kodekso ir konkrečių jo nuostatų.:

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NEAKTUALU	KOMENTARAS
<p>I principas: Pagrindinės nuostatos</p> <p>Pagrindinis bendrovės tikslas turėtų būti visų akcininkų interesų tenkinimas, užtikrinant nuolatinį akcininkų nuosavybės vertės didinimą.</p>		
<p>1.1. Bendrovė turėtų rengti ir viešai skelbti bendrovės plėtros strategiją ir tikslus, aiškiai deklaruodama, kaip ji planuoja veikti akcininkų interesais ir didinti akcininkų nuosavybę.</p>	Taip	<p>Bendrovės veiklos strategija ir tikslai akcininkams atskleidžiami metiniame pranešime, dalį informacijos galima rasti internetiniame puslapyje, viešai skelbiama LR Vertybinių popierių komisijos tinklalapyje. Bendrovė atnaujina plėtros planus priklausomai nuo situacijos rinkoje.</p>
<p>1.2. Visų bendrovės organų veikla turėtų būti sukoncentruota į strateginių tikslų įgyvendinimą, atsižvelgiant į poreikį didinti akcininkų nuosavybę.</p>	Taip	<p>Bendrovės stebėtojų taryba ir valdyba bei administracijos vadovai deda visas pastangas, kad būtų įgyvendinti strateginiai tikslai ir tuo pačiu didinama akcininkų nuosavybė. Siekiant tai įgyvendinti, optimizuojamos gamybos apimtys. Investuojama į įvairių įmonių akcijas, siekiant gauti kuo daugiau pelno.</p>
<p>1.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdami kuo didesnės naudos bendrovei ir akcininkams.</p>	Taip	<p>Bendrovės stebėtojų taryba glaudžiai bendradarbiauja su valdyba, nes padeda įgyvendinti svarbiausius ir strateginius klausimus, tvirtina veiklos planus, prižiūri visą valdybos ir administracijos vadovų veiklą. Administracijos vadovai atitinkamai teikia ataskaitas valdybai apie įvykdytus planus ir numatomus padaryti darbus.</p>
<p>1.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organai turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos ne tik bendrovės akcininkų, bet ir kitų bendrovės veikloje dalyvaujančių ar su ta veikla susijusių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų, vietos bendruomenės) teisės ir interesai.</p>	Taip	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos visų bendrovės veikloje dalyvaujančių asmenų (darbuotojų, kreditorių, tiekėjų, klientų) teisės ir interesai. Priimant svarbius bendrovei sprendimus, bendrovės darbuotojų atstovai kviečiami dalyvauti valdybos posėdžiuose. Dalis darbuotojų yra bendrovės akcininkai. Santykiai su kreditoriais, tiekėjais ir klientais apibrėžti sutartiniais išpareigojimais, kuriuos siekiama pilnai įvykdyti. Parama vietos bendruomenei teikiama sporto ir meno srityse.</p>

II principas: Bendrovės valdymo sistema

Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti strateginį vadovavimą bendrovei, efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą, tinkamą pusiausvyrą ir funkcijų pasiskirstymą tarp bendrovės organų, akcininkų interesų apsaugą.

2.1. Be Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytų privalomų organų – visuotinio akcininkų susirinkimo ir bendrovės vadovo, rekomenduojama bendrovėje sudaryti tiek kolegialų priežiūros organą, tiek kolegialų valdymo organą. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų sudarymas užtikrina valdymo ir priežiūros funkcijų aiškų atskyrimą bendrovėje, bendrovės vadovo atskaitomybę bei kontrolę, o tai savo ruožtu sąlygoja efektyvesnį ir skaidresnį bendrovės valdymo procesą.	Taip	Bendrovėje sudaryta stebėtojų taryba ir valdyba ir išrinktas vadovas – generalinis direktorius. Bendrovės vadovas savo veikloje vadovaujasi įstatymais, kitais taisyklėmis, bendrovės įstatais, visuotinio akcininkų susirinkimo bei valdybos sprendimais, pareiginiiais nuostatais. Bendrovės vadovas atsiskaito valdybai ir yra jos kontroliuojamas.
2.2. Kolegialus valdymo organas yra atsakingas už strateginį vadovavimą bendrovei bei vykdo kitas esmines bendrovės valdymo funkcijas. Kolegialus priežiūros organas yra atsakingas už efektyvią bendrovės valdymo organų veiklos priežiūrą.	Taip	Valdymo funkcijas atlieka kolegialus valdymo organas – valdyba, o kolegialus priežiūros organas – stebėtojų taryba prižiūri valdybos darbą ir kaip efektyviai ji vykdo savo funkcijas.
2.3. Jeigu bendrovė nusprendžia sudaryti tik vieną kolegialų organą, rekomenduojama, kad tai būtų priežiūros organas, t.y. stebėtojų taryba. Tokiu atveju stebėtojų taryba yra atsakinga už efektyvią bendrovės vadovo vykdomų funkcijų priežiūrą.	Neaktualu	Bendrovėje yra sudaroma ir stebėtojų taryba ir valdyba.
2.4. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus priežiūros organas turėtų būti sudaromas ir turėtų veikti III ir IV principuose išdėstyta tvarka. Jeigu bendrovė nuspręstų nesudaryti kolegialaus priežiūros organo, tačiau sudarytų kolegialų valdymo organą – valdybą, III ir IV principai turėtų būti taikomi valdybai, kiek tai neprieštarauja šio organo esmei ir paskirčiai.	Ne	Stebėtojų tarybos narius renka akcininkai iš akcininkų pasiūlytų kandidatų, todėl stebėtojų tarybos sudarymo tvarka užtikrina smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą.
2.5. Bendrovės valdymo ir priežiūros organus turėtų sudaryti toks valdybos narių (vykdomųjų direktorių) ir stebėtojų tarybos narių (direktorių konsultantų) skaičius, kad atskiras asmuo arba nedidelė asmenų grupė negalėtų dominuoti šioms organams priimančioms sprendimus.	Taip	Bendrovėje yra 3 stebėtojų tarybos nariai ir 3 valdybos nariai. Remiantis bendrovės vadovybės praktika ir nuomone, tai pakankamas narių skaičius, kuriam esant sprendimai priimami racionaliai.
2.6. Direktoriai konsultantai arba stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems maksimaliais Lietuvos Respublikos teisės aktų leidžiamais intervalais, tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas. Taip pat turėtų būti numatyta galimybė juos atleisti, tačiau ta procedūra neturėtų būti lengvesnė už vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario atleidimo procedūrą.	Taip	Bendrovės stebėtojų taryba renkama 4 metams ir stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas. Pagal šiuo metu galiojančius įstatymus, nėra draudžiama tuos pačius stebėtojų tarybos narius perrinkti kitai kadencijai.

<p>2.7. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininku gali būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nepriklausomai ir nešališkai priežiūrai vykdyti. Kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, bet sudaroma valdyba, rekomenduojama, kad bendrovės valdybos pirmininkas ir bendrovės vadovas nebūtų tas pats asmuo. Buvęs bendrovės vadovas neturėtų būti tuoj pat skiriamas į visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi priežiūros nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos pirmininkas nepriklausomai ir nešališkai gali vykdyti priežiūrą, nes nebuvo ir šiuo metu nėra bendrovės administracijos vadovas.</p>
<p>III principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka.</p> <p>Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo sudarymo tvarka turėtų užtikrinti bendrovės smulkiųjų akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą.</p>		
<p>3.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo (toliau šiame principo – kolegialus organas) sudarymo mechanizmas turėtų užtikrinti, kad bus vykdoma objektyvi ir nešališka bendrovės valdymo organų priežiūra, taip pat tinkamai atstovaujami smulkiųjų akcininkų interesai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos sudarymo mechanizmas užtikrina objektyvią ir nešališką bendrovės valdymo organų priežiūrą. Smulkiems akcininkams nėra varžoma teisė ir galimybė turėti savo atstovą kolegialiaame organe.</p>
<p>3.2. Kandidatų į kolegialaus organo narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius išsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleista bendrovės akcininkams dar prieš visuotinį akcininkų susirinkimą, paliekant akcininkams pakankamai laiko apsispręsti, už kurį kandidatą balsuoti. Taip pat turėtų būti atskleistos visos aplinkybės, galinčios paveikti kandidato nepriklausomumą (pavyzdinis jų sąrašas pateiktas 3.7 rekomendacijoje). Kolegialus organas turėtų būti informuojamas apie vėlesnius šiame punkte nurodytos informacijos pokyčius. Kolegialus organas kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.</p>	<p>Taip</p>	<p>Ne vėliau kaip likus 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo akcininkams atskleidžiama informacija apie kandidatus į kolegialaus organo narius. Akcininkams pateikiama visa informacija apie renkamus kandidatus (tame tarpe apie jų nepriklausomumą) ir rinkimų metu suteikiama galimybė asmeniškai užduoti klausimus ir gauti norimą informaciją iš kandidatų. Apie kolegialaus organo narius akcininkai taip pat gali gauti visą išsamią informaciją personalo skyriuje.</p>
<p>3.3. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, turėtų būti nurodyta konkreti jo kompetencija, tiesiogiai susijusi su darbu kolegialiaame organe. Kad akcininkai ir investuotojai galėtų įvertinti, ar ši kompetencija ir toliau yra tinkama, kolegialus organas kiekviename bendrovės metiniame pranešime turėtų skelbti informaciją apie savo sudėtį ir apie konkrečią atskirų savo narių kompetenciją, tiesiogiai susijusią su jų darbu kolegialiaame organe.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos nariai pateikia informaciją, kokiose kvalifikacijos kėlimo programose, susijusiose su jų darbu kolegialiaame organe, dalyvavo. Metiniame pranešime nurodoma valdybos, stebėtojų tarybos sudėtis, darbinė veikla ir dalyvavimas kitų įmonių veikloje.</p>

<p>3.4. Siekiant išlaikyti tinkamą kolegialaus organo narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, kolegialus organas savo norimą sudėtį turėtų nustatyti atsižvelgdamas į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį ir periodiškai tai vertinti. Kolegialus organas turėtų užtikrinti, kad jo nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nariai, kaip visuma, turėtų turėti naujausių žinių ir atitinkamą patirtį listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos ir (arba) audito srityse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos nariai turi įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Audito komiteto nepriklausomas narys turi pakankamai žinių apie listinguojamų bendrovių finansų ir apskaitos (audito) srityse.</p>
<p>3.5. Visiems naujiems kolegialaus organo nariams turėtų būti siūloma individuali programa, skirta supažindinti su pareigomis, bendrovės organizacija bei veikla. Kolegialus organas turėtų atlikti metinį patikrinimą, kad būtų nustatytos sritys, kuriose jo nariams reikia atnaujinti savo įgūdžius ir žinias.</p>	<p>Taip</p>	<p>Atsižvelgiant į bendrovės struktūrą ir veiklos pobūdį, kolegialių organų nariai kaip visuma turi pakankamai žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti. Dalyvauja seminaruose, kursuose, kuriuose jie gauna informaciją apie esminius bendrovės veiklą reglamentuojančius teisės aktų pasikeitimus, kurie gali įtakoti bendrovės veiklą.</p>
<p>3.6. Siekiant užtikrinti, kad visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai būtų sprendžiami tinkamai, į bendrovės kolegialų organą turėtų būti išrinktas pakankamas nepriklausomų narių skaičius.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovėje yra pakankamai nepriklausomų kolegialių organų narių. Visi su kolegialaus organo nariu susiję esminiai interesų konfliktai sprendžiami tinkamai.</p>

<p>3.7. Kolegialaus organo narys turėtų būti laikomas nepriklausomu tik tais atvejais, kai jo nesaisto jokie verslo, giminystės arba kitokie ryšiai su bendrove, ją kontroliuojančiu akcininku arba jų administracija, dėl kurių kyla ar gali kilti interesų konfliktas ir kurie gali paveikti nario nuomonę. Kadangi visų atvejų, kada kolegialaus organo narys gali tapti priklausomas, išvardyti neįmanoma, be to, skirtingose bendrovėse santykiai arba aplinkybės, susijusios su nepriklausomumo nustatymu, gali skirtis, o geriausia šios problemos sprendimo praktika susiklostys laikui bėgant, tai kolegialaus organo nario nepriklausomumo įvertinimas turėtų būti grindžiamas santykių ir aplinkybių turiniu, o ne forma. Pagrindiniai kriterijai nustatant, ar kolegialaus organo narys gali būti laikomas nepriklausomu, turėtų būti šie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir paskutinius penkerius metus neturi būti ėjęs tokių pareigų; 2) jis negali būti bendrovės arba susijusios bendrovės darbuotojas ir paskutinius trejus metus neturi būti ėjęs tokių pareigų, išskyrus atvejus, kai kolegialaus organo narys nepriklauso vyresniajai vadovybei ir buvo išrinktas į kolegialų organą kaip darbuotojų atstovas; 3) jis neturi gauti arba nebūti gavęs reikšmingo papildomo atlyginimo iš bendrovės arba susijusios bendrovės, išskyrus užmokestį, gautą už kolegialaus organo nario pareigas. Tokiam papildomam atlyginimui priskiriamas ir dalyvavimas akcijų pasirinkimo sandoriuose arba kitokiose nuo veiklos rezultatų priklausančiose užmokesčio sistemose; jam nepriskiriamos pagal pensijų planą nustatytų kompensacijų išmokos (įskaitant atidėtas kompensacijas) už ankstesnę darbą bendrovėje (su sąlyga, kad tokia išmoka niekaip nesusijusi su vėlesnėmis pareigomis); 4) jis neturi būti kontroliuojantysis akcininkas arba neturi atstovauti tokiam akcininkui (kontrolė nustatoma pagal Tarybos direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio 1 dalį); 5) jis negali turėti ir per praėjusius metus neturi būti turėjęs svarbių verslo ryšių su bendrove 	Ne	<p>Bendrovė vertina kolegialaus organo narių nepriklausomumą remdamasi šiame kodekse pateiktomis rekomendacijomis, bendrovės ir kolegialaus organo nario santykių ir aplinkybių turiniu bei pagrindiniais rekomenduojamais kriterijais</p>
--	----	--

<p>arba susijusia bendrove nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokius ryšius subjekto partneris, akcininkas, direktorius arba viršesnis darbuotojas. Turinčiu verslo ryšių laikytinas subjektas, kuris yra svarbus prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), reikšmingas klientas ar organizacija, kuri gauna reikšmingas įmokas iš bendrovės arba jos grupės;</p> <p>6) jis negali būti ir per paskutinius trejus metus neturi būti buvęs bendrovės arba susijusios bendrovės dabartinės arba ankstesnės išorės audito įmonės partneriu arba darbuotoju;</p> <p>7) jis neturi būti vykdomuoju direktoriumi arba valdybos nariu kitoje bendrovėje, kurioje bendrovės vykdomasis direktorius arba valdybos narys (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) yra direktorius konsultantas arba stebėtojų tarybos narys, taip pat jis negali turėti kitų reikšmingų ryšių su bendrovės vykdomaisiais direktoriais, kurie atsiranda jiems dalyvaujant kitų bendrovių arba organų veikloje;</p> <p>8) jis neturi būti ėjęs kolegialaus organo nario pareigų ilgiau kaip 12 metų;</p> <p>9) jis neturi būti vykdomojo direktoriaus arba valdybos nario (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba), arba 1–8 punkte nurodytų asmenų artimas šeimos narys. Artimu šeimos nariu laikytinas sutuoktinis (sugyventinis), vaikai ir tėvai.</p>		
<p>3.8. Nepriklausomumo sąvokos turinį iš esmės nustato pats kolegialus organas. Kolegialus organas gali nuspręsti, kad tam tikras jo narys, nors ir atitinka visus šiame kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų tarybai nėra ribojama teisė iš esmės nustatyti nepriklausomumo sąvokos turinį. Stebėtojų taryba gali nuspręsti kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus kodekse nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>

<p>3.9. Turėtų būti atskleidžiama reikiama informacija apie išvadas, prie kurių priėjo kolegialus organas aiškindamasis, ar tam tikras jo narys gali būti laikomas nepriklausomu. Kai siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė turėtų paskelbti, ar laiko jį nepriklausomu. Kai konkretus kolegialaus organo narys neatitinka vieno ar kelių šiame kodekse nustatytų nepriklausomumo vertinimo kriterijų, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl tą narį ji vis dėlto laiko nepriklausomu. Be to, bendrovė kiekviename savo metiniame pranešime turėtų paskelbti, kuriuos kolegialaus organo narius laiko nepriklausomais.</p>	<p>Taip</p>	<p>Išvados apie kolegialaus organo narių nepriklausomumą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eugenijus Verbavičius – stebėtojų tarybos pirmininkas, nepriklausomas kolegialaus organo narys. Pagrindas: E. Verbavičius yra bendrovės darbuotojas, pareigos – konsultantas. • Audronė Vaičiulytė – stebėtojų tarybos narė, nepriklausomas kolegialaus organo narys. Pagrindas: A. Vaičiulytė yra bendrovės darbuotoja, pareigos – vertybinių popierių specialistė. • Asta Martinaitytė – stebėtojų tarybos narys, nepriklausomas kolegialaus organo narys. <p>Kai bus siūloma paskirti kolegialaus organo narį, bendrovė paskelbs, ar laiko jį nepriklausomu.</p>
<p>3.10. Kai vienas arba keli šiame kodekse nustatyti nepriklausomumo vertinimo kriterijai nebuvo tenkinami ištisus metus, bendrovė turėtų paskelbti priežastis, kodėl konkretų kolegialaus organo narį laiko nepriklausomu. Kad būtų užtikrintas informacijos, pateikiamos dėl kolegialaus organo narių nepriklausomumo, tikslumas, bendrovė turėtų reikalauti, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kolegialaus organo nepriklausomi nariai tvirtins savo nepriklausomumą ir bendrovė skelbs priežastis, kodėl vieną ar kitą narį laikome nepriklausomu, kai organų nariai neatitiks nepriklausomumo vertinimo kriterijų ištisus metus.</p> <p>Bendrovė reikalauja, kad nepriklausomi nariai reguliariai patvirtintų savo nepriklausomumą.</p>
<p>3.11. Nepriklausomiems kolegialaus organo nariams už jų darbą ir dalyvavimą kolegialaus organo posėdžiuose gali būti atlyginama iš bendrovės lėšų. Tokio atlyginimo dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovės kolegialaus organų nariams iš bendrovės lėšų visuotinis akcininkų susirinkimas nebuvo skyres.</p>
<p>IV principas: Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamo kolegialaus organo pareigos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas tinkamai ir efektyviai funkcionuotų, o jam suteiktos teisės turėtų užtikrinti efektyvią bendrovės valdymo organų priežiūrą ir visų bendrovės akcininkų interesų apsaugą.</p>		
<p>4.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas (toliau šiame principo – kolegialus organas) turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą. Kolegialus organas turėtų nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams ir prižiūrėti bei kontroliuoti jų veiklą valdant bendrovę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje renkama stebėtojų taryba teikia visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus ir pasiūlymus dėl bendrovės metinės finansinės atskaitomybės, pelno paskirstymo projekto, bendrovės metinio pranešimo, valdybos ir vadovų veiklos, taip pat atlieka kitas stebėtojų tarybos kompetencijai priskirtas valdymo organų veiklos priežiūros funkcijas.</p>

<p>4.2. Kolegialaus organo nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir jų interesais, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę. Nepriklausomi kolegialaus organo nariai turėtų: a) bet kokiomis sąlygomis išlaikyti savo analizės, sprendimų priėmimo ir veiksmų nepriklausomumą; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kompromituoti jų nepriklausomumą; c) aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad kolegialaus organo sprendimas gali pakenkti bendrovei. Kai kolegialus organas yra priėmęs sprendimų, dėl kurių nepriklausomas narys turi rimtų abejonų, tokiu atveju šis narys turėtų padaryti atitinkamas išvadas. Jeigu nepriklausomas narys atsistatydintų, priežastis jis turėtų paaiškinti laiške kolegialiam organui arba audito komitetui ir, jei reikia, atitinkamam bendrovei nepriklausančiam organui (institucijai).</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje turimais duomenimis, visi stebėtojų tarybos nariai veikia gera valia bendrovės atžvilgiu, vadovaujasi bendrovės, o ne savo ar trečiųjų asmenų interesais, stengdamiesi išlaikyti savo nepriklausomumą priimant sprendimus.</p>
<p>4.3. Kolegialaus organo nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas kolegialaus organo narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač direktoriaus pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti kolegialaus organo nario pareigas. Jeigu kolegialaus organo narys dalyvavo mažiau nei pusėje kolegialaus organo posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Taip</p>	<p>Kolegialaus organo nariai jiems skirtas funkcijas vykdo tinkamai, t.y aktyviai dalyvauja kolegialaus organo posėdžiuose ir skiria pakankamai laiko savo, kaip kolegialaus nario, pareigų vykdymui.</p>
<p>4.4. Kai kolegialaus organo sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkus, kolegialus organas su visais akcininkais turėtų elgtis sąžiningai ir nešališkai. Jis turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės reikalus, jos strategiją, rizikos valdymą ir interesų konfliktų sprendimą. Bendrovėje turėtų būti aiškiai nustatytas kolegialaus organo narių vaidmuo jiems bendraujant su akcininkais ir įsipareigojant akcininkams.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų apsaugotos visų akcininkų teisės, neatsižvelgiant į jų nuosavybės teise turimų akcijų skaičių ir į tai, ar akcininkas yra LR pilietis ar užsienio valstybės subjektas. Bendrovės kolegialus organas visada elgiasi sąžiningai ir nešališkai su visais bendrovės akcininkais. Akcininkams suteikiama informacija bendrovės įstatuose numatyta tvarka, interesų konfliktų nebuvo.</p>
<p>4.5. Rekomenduojama, kad sandoriai (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą), sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų, priežiūros ar valdymo organų narių, ar kitų bendrovės valdymui įtaką darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų, būtų tvirtinami kolegialaus organo. Sprendimas dėl tokių sandorių tvirtinimo turėtų būti laikomas priimtu tik tuo atveju, kai už tokį sprendimą balsuoja dauguma nepriklausomų kolegialaus organo narių.</p>	<p>Taip</p>	<p>Visi sandoriai (išskyrus mažareikšmius arba sudarytus standartinėmis sąlygomis vykdant įprastinę bendrovės veiklą) sudaromi tarp bendrovės ir jos akcininkų ar kitų bendrovės valdymui darančių ar galinčių daryti fizinių ar juridinių asmenų yra priimami valdyboje. Sprendimas laikomas priimtu, kai už jį balsuoja dauguma valdybos narių. Ši tvarka nustatyta valdybos darbo reglamente.</p> <p>Bendrovės įstatuose numatyta, kad bendrovės valdyba priima sprendimus dėl ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė didesnė kaip 1/20 bendrovės įstatinio kapitalo, investavimo, perleidimo, nuomos, įkeitimo ir hipotekos, laidavimo ir garantavimo bei dėl ilgalaikio turto įsigijimo už didesnę kaip 1/20 įstatinio kapitalo.</p>

<p>4.6. Kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Be kita ko, kolegialus organas turėtų būti nepriklausomas nuo bendrovės valdymo organų. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad kolegialus organas ir jo komitetai būtų aprūpinti pakankamai ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti – ypač iš bendrovės darbuotojų – visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus kolegialaus organo ir jo komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės kolegialus organas yra nepriklausomas priimdamas sprendimus, turinčius reikšmės bendrovės veiklai ir strategijai. Kolegialaus organo narių darbui ir sprendimams nedaro įtakos juos išrinkę asmenys. Stebėtojų taryba yra nepriklausoma nuo valdybos. Visi darbuotojai suteikia reikiamą informaciją bendrovės stebėtojų tarybos nariams, kad jie galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir spręsti jų kompetencijai priskirtus klausimus.</p>
<p>4.7. Kolegialaus organo veikla turėtų būti organizuota taip, kad nepriklausomi kolegialaus organo nariai galėtų turėti didelę įtaką itin svarbiose srityse, kuriose interesų konfliktų galimybė yra ypač didelė. Tokiomis sritimis laikytini klausimai, susiję su bendrovės direktorių skyrimu, atlyginimo bendrovės direktoriams nustatymu ir bendrovės audito kontrole bei įvertinimu. Todėl tuo atveju, kai kolegialaus organo kompetencijai yra priskirti minėti klausimai, šiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlyginimų ir audito komitetus. Bendrovės turėtų užtikrinti, kad skyrimo, atlyginimų ir audito komitetams priskirtos funkcijos būtų vykdomos, tačiau jos gali tas funkcijas sujungti ir sukurti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų išsamiai paaiškinti, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus. Bendrovėse, kurių kolegialus organas turi nedaug narių, trims komitetams skirtas funkcijas gali atlikti pats kolegialus organas, jeigu jis atitinka komitetams keliamus sudėties reikalavimus ir jeigu šiuo klausimu atskleidžia atitinkamą informaciją. Tokiu atveju šio kodekso nuostatos, susijusios su kolegialaus organo komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), turėtų būti taikomos, kai tinka, visam kolegialiam organui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Klausimai susiję su bendrovės generalinio direktoriaus skyrimu, jo atlyginimo nustatymu sprendžiami bendrovės valdyboje. Bendrovės audita atlieka nepriklausomas auditorius, renkamas visuotiniame akcininkų susirinkime.</p> <p>Atsižvelgiant į bendrovės struktūrą, dydį, jos vykdomą veiklą, pagal šio kodekso 4.7 p. buvo sudarytas audito komitetas. Audito komitetas padeda valdybai vykdyti savo funkciją. Audito komitetas prižiūri Bendrovės finansinės atskaitomybės rengimo procesą, vidinės kontrolės ir finansinės rizikos valdymo sistemas, audito procesą, taip pat kaip kontroliuojama, ar Bendrovė laikosi įstatymų ir teisinių normų bei vidaus tvarkos reikalavimų.</p>

<p>4.8. Pagrindinis komitetų tikslas – didinti kolegialaus organo darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad kolegialaus organo sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas. Rekomendacija steigti komitetus nesiekama susiaurinti kolegialaus organo kompetencijos ar perkelti ją komitetams. Kolegialus organas išlieka visiškai atsakingas už savo kompetencijos ribose priimamus sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Atsižvelgiant į bendrovės struktūrą, dydį, jos vykdomą veiklą, pagal šio kodekso 4.7p .sudarytas audito komitetas. Bendrovė užtikrina, kad audito komitetas gautų visą reikiamą informaciją apie įmonės finansinę padėtį. Metinė ir tarpinė finansinė atskaitomybė pirmiausia svarstoma Audito komitete ir, kartu su komiteto išvadomis, pateikiama valdybos tvirtinimui.</p>
<p>4.9. Kolegialaus organo sukurti komitetai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Bendrovėse, kuriose kolegialaus organo narių yra nedaug, išimties tvarka komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto narių daugumą turėtų sudaryti nepriklausomi kolegialaus organo nariai. Tuo atveju, kai bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma, atlyginimų ir audito komitetai turėtų būti sudaryti išimtinai iš direktorių konsultantų.</p>	<p>Taip</p>	<p>Atsižvelgiant į bendrovės struktūrą, dydį, jos vykdomą veiklą, pagal šio kodekso 4.7 p. buvo sudarytas audito komitetas. Audito komiteto darbo tvarką, reikalavimus, teises ir pareigas numato audito komiteto nuostatai, patvirtinti stebėtojų tarybos posėdyje.</p> <p>Bendrovės audito komitete -3 nariai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eugenijus Verbavičius –audito komiteto pirmininkas, bendrovės stebėtojų tarybos pirmininkas. 2. Asta Martinaitytė –audito komiteto narė, bendrovės stebėtojų tarybos narė. 3. Viktorija Zaliapūgienė – nepriklausoma audito komiteto narė.
<p>4.10. Kiekvieno įkurto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis. Audito komitetas turėtų patvirtinti, kad jį tenkina audito proceso nepriklausomumas, ir trumpai aprašyti veiksmus, kurių buvo imtasi tam, kad prieiti tokios išvados.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komiteto darbo tvarką, reikalavimus, teises ir pareigas numato audito komiteto nuostatai, patvirtinti stebėtojų tarybos posėdyje.</p> <p>Pagal patvirtintus audito komiteto nuostatus, audito komiteto posėdžiai rengiami ne rečiau kaip kartą per pusmetį. Audito komiteto posėdžio šaukimo iniciatyvos teisę turi kiekvienas audito komiteto narys. 2008m įvyko vienas audito komiteto posėdis, kuriame buvo svarstoma 2008m finansiniai rezultatai. Audito komiteto posėdyje dalyvavo visi audito komiteto nariai. Posėdžio pirmininku buvo Audito komiteto pirmininkas.</p> <p>Audito komitetas 2008m finansinius rezultatus pateikė valdybai tvirtinti.</p>
<p>4.11. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Taip</p>	<p>Komiteto posėdžiuose dalyvauja Bendrovės darbuotojai, atsakingi už komitete svarstomas veiklos sritis, ir teikia visą būtiną informaciją.</p> <p>Audito komiteto pirmininkas yra ir Stebėtojų tarybos pirmininkas, todėl jam sudarytos sąlygos palaikyti ryšius su akcininkais.</p>

<p>4.12. Skyrimo komitetas.</p> <p>4.12.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parinkti kandidatus į laisvas valdymo organų narių vietas ir rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir sugebėjimų, kurių reikia konkrečiam postui, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką. Skyrimo komitetas taip pat gali vertinti bendrovės akcininkų pasiūlytus kandidatus į kolegialaus organo narius; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reguliariai vertinti atskirų direktorių įgūdžius, žinias bei patirtį ir apie tai pranešti kolegialiam organui; 4) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui; 5) peržiūrėti valdymo organų politiką dėl vyresniosios vadovybės rinkimo ir skyrimo. <p>4.12.2. Skyrimo komitetas turėtų apsvarstyti kitų asmenų, įskaitant administraciją ir akcininkus, pateiktus pasiūlymus. Kai sprendžiami klausimai, susiję su vykdomaisiais direktoriais arba valdybos nariais (jei visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialus organas – stebėtojų taryba) ir vyresniąja vadovybe, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	Ne	Bendrovėje nesuformuotas skyrimo komitetas.
<p>4.13. Atlyginimų komitetas.</p> <p>4.13.1. Pagrindinės atlyginimų komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl valdymo organų narių ir vykdomųjų direktorių atlyginimų politikos. Tokia politika turėtų apimti visas atlyginimo formas, įskaitant fiksuotą atlyginimą, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemas, pensijų modelius ir išeitines išmokas. Pasiūlymai, susiję su nuo veiklos rezultatų priklausančio atlyginimo sistemomis, turėtų būti pateikiami kartu su rekomendacijomis dėl su tuo susijusių tikslų ir įvertinimo kriterijų, kurių tikslas – tinkamai suderinti vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimą su bendrovės kolegialaus organo nustatytais ilgalaikiais akcininkų interesais ir tikslais; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualių atlyginimų vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlyginimų politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą. Vykdydamas šią funkciją, komitetas turėtų būti gerai informuotas apie bendrą atlyginimą, kurį vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai gauna iš kitų susijusių bendrovių; 	Ne	Bendrovėje nesuformuotas atlyginimų komitetas.

<p>3) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl tinkamų sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais formų;</p> <p>4) padėti kolegialiam organui prižiūrėti, kaip bendrovė laikosi galiojančių nuostatų dėl informacijos, susijusios su atlyginimais, skelbimo (ypač dėl galiojančios atlyginimų politikos ir direktoriams skiriamo individualus atlyginimo);</p> <p>5) teikti vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams bendras rekomendacijas dėl vyresniosios vadovybės (kaip apibrėžta paties kolegialaus organo) atlyginimų dydžio ir struktūros, taip pat stebėti vyresniosios vadovybės atlyginimų dydį ir struktūrą, remiantis atitinkama informacija, kurią pateikia vykdomieji direktoriai ir valdymo organų nariai.</p> <p>4.13.2. Tuo atveju, kai reikia spręsti skatinimo klausimą, susijusį su akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis su akcijomis susijusiomis skatinimo priemonėmis, kurios gali būti taikomos direktoriams arba kitiems darbuotojams, komitetas turėtų:</p> <p>1) apsvarstyti bendrą tokių skatinimo sistemų taikymo politiką, ypatingą dėmesį skirdamas skatinimui, susijusiam su akcijų pasirinkimo sandoriais, ir pateikti kolegialiam organui su tuo susijusius pasiūlymus;</p> <p>2) išnagrinėti informaciją, kuri pateikta šiuo klausimu bendrovės metiniame pranešime ir dokumentuose, skirtuose akcininkų susirinkimui;</p> <p>3) pateikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl pasirinkimo sandorių pasirašant akcijas arba pasirinkimo sandorių perkant akcijas alternatyvos apibrėžiant tokios alternatyvos suteikimo priežastis ir pasekmes.</p> <p>4.13.3. Atlyginimų komitetas, sprenddamas jo kompetencijai priskirtus klausimus, turėtų pasidomėti bent kolegialaus valdymo organo pirmininko ir (arba) bendrovės vadovo nuomone dėl kitų vykdomųjų direktorių ir valdymo organų narių atlyginimų.</p>		
--	--	--

<p>4.14. Audito komitetas.</p> <p>4.14.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <p>1) stebėti bendrovės teikiamos finansinės informacijos vientisumą, ypatingą dėmesį skiriant bendrovės ir jos grupės naudojamų apskaitos metodų tinkamumui ir nuoseklumui (įskaitant bendrovių grupės finansinių atskaitomybių konsolidavimo kriterijus);</p> <p>2) mažiausiai kartą per metus peržiūrėti vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemas, siekiant užtikrinti, kad pagrindinės rizikos (įskaitant riziką, susijusią su galiojančių įstatymų ir taisyklių laikymusi) yra tinkamai nustatytos, valdomos ir apie jas atskleidžiama informacija;</p> <p>3) užtikrinti vidaus audito funkcijų veiksmingumą, be kita ko, teikiant rekomendacijas dėl vidaus audito padalinio vadovo parinkimo, skyrimo, pakartotinio skyrimo bei atleidimo ir dėl šio padalinio biudžeto, taip pat stebint, kaip bendrovės administracija reaguoja į šio padalinio išvadas ir rekomendacijas. Jei bendrovėje nėra vidaus audito funkcijos, komitetas poreikį turėti šią funkciją turėtų įvertinti bent kartą per metus;</p> <p>4) teikti kolegialiam organui rekomendacijas, susijusias su išorės audito įmonės parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atleidimu (tai atlieka bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas) bei sutarties su audito įmone sąlygomis. Komitetas turėtų ištirti situacijas, dėl kurių audito įmonei ar auditoriui atsiranda pagrindas atsistatydinti, ir pateikti rekomendacijas dėl tokiu atveju būtinų veiksmų;</p> <p>5) stebėti išorės audito įmonės nepriklausomumą ir objektyvumą, ypač svarbu patikrinti, ar audito įmonė atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su audito partnerių rotacija, taip pat būtina patikrinti atlyginimo, kurį bendrovė moka audito įmonei, dydį ir panašius dalykus. Siekiant užkirsti kelią esminiams interesų konfliktams, komitetas, remdamasis inter alia išorės audito įmonės skelbiamais duomenimis apie visus atlyginimus, kuriuos audito įmonei bei jos tinklui moka bendrovė ir jos grupė, turėtų nuolat prižiūrėti ne audito paslaugų pobūdį ir mastą. Komitetas, vadovaudamasis 2002 m. gegužės 16 d. Komisijos rekomendacijoje 2002/590/EB įtvirtintais principais ir gairėmis, turėtų nustatyti ir taikyti formalią politiką, apibrėžiančią ne audito paslaugų rūšis, kurių pirkimas iš audito įmonės yra: a) neleidžiamas; b) leidžiamas komitetui išnagrinėjus ir c) leidžiamas be kreipimosi į komitetą;</p> <p>6) tikrinti išorės audito proceso veiksmingumą ir administracijos reakciją į rekomendacijas, kurias audito įmonė pateikia laiške vadovybei.</p> <p>4.14.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komiteto funkcijos numatytos Audito komiteto nuostatuose.</p>
--	-------------	---

<p>bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracija turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais. Šiuo atveju ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas bendrovės veiklai ofšoriniuose centruose ir (ar) per specialios paskirties įmones (organizacijas) vykdomai veiklai bei tokios veiklos pateisinimui.</p> <p>4.14.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) kolegialaus valdymo organo pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant vykdomiesiems direktoriams ir valdymo organų nariams.</p> <p>4.14.4. Vidaus ir išorės auditoriams turėtų būti užtikrinti ne tik veiksmingi darbiniai santykiai su administracija, bet ir neribotos galimybės susisiekti su kolegialiu organu. Šiuo tikslu audito komitetas turėtų veikti kaip pagrindinė instancija ryšiams su vidaus ir išorės auditoriais palaikyti.</p> <p>4.14.5. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės. Komitetas turėtų laiku gauti informaciją apie visus su bendrovės auditu susijusius klausimus.</p> <p>4.14.6. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi svarbūs pažeidimai (dažniausiai pranešama nepriklausomam kolegialaus organo nariui), ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.</p> <p>4.14.7. Audito komitetas turėtų teikti kolegialiam organui savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.</p>		
---	--	--

<p>4.15. Kiekvienais metais kolegialus organas turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti kolegialaus organo struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno kolegialaus organo nario ir komiteto kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar kolegialus organas pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Kolegialus organas turėtų bent kartą per metus paskelbti (kaip dalį informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdymo struktūras ir praktiką) atitinkamą informaciją apie savo vidinę organizaciją ir veiklos procedūras, taip pat nurodyti, kokius esminius pokyčius nulėmė kolegialaus organo atliktas savo veiklos įvertinimas.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės stebėtojų taryba atliko savo veiklos įvertinimą už 2008 metus. Nustatyta, kad stebėtojų tarybos per vertinamąjį laikotarpį vykdyta veikla atitinka kolegialaus organo kompetencijos ribas. Atsižvelgiant į bendrovės specifiką ir sudarytos stebėtojų tarybos sudėtį (stebėtojų tarybą sudaro 3 nariai), kolegialaus organo veikla yra nestruktūrizuota, stebėtojų taryba veikia kaip grupė. Stebėtojų taryba veiklą vykdo remiantis stebėtojų tarybos priimtu darbo reglamentu. Stebėtojų taryba savo veiklą per vertinamąjį laikotarpį vertina gerai. Šis įvertinimas nenulėmė jokių esminių pokyčių.</p>
<p>V principas: Bendrovės kolegialių organų darbo tvarka</p> <p>Bendrovėje nustatyta kolegialių priežiūros ir valdymo organų darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.</p>		
<p>5.1. Bendrovės kolegialiems priežiūros ir valdymo organams (šiuo principu sąvoka <i>kolegialūs organai</i> apima tiek kolegialius priežiūros, tiek valdymo organus) vadovauja šių organų pirmininkai. Kolegialaus organo pirmininkas yra atsakingas už kolegialaus organo posėdžių tinkamą sušaukimą. Pirmininkas turėtų užtikrinti tinkamą visų kolegialaus organo narių informavimą apie šaukiamą posėdį ir posėdžio darbotvarkę. Jis taip pat turėtų užtikrinti tinkamą vadovavimą kolegialaus organo posėdžiams bei tvarką ir darbingą atmosferą posėdžio metu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos posėdžius šaukia tarybos p-kas. Posėdžiai gali būti šaukiami ne mažiau kaip 2/3 tarybos narių sprendimu. Pranešant apie posėdžius, pateikiama ir posėdžiui parengta medžiaga. Audito komiteto posėdžiai šaukiami Bendrovės Audito nuostatuose patvirtinta tvarka. Už audito komiteto posėdžių sušaukimą atsakingas audito komiteto pirmininkas.</p>
<p>5.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu, pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdymo klausimų sprendimas. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metą ketvirtį, o bendrovės valdybos posėdžiai – bent kartą per mėnesį.</p>	<p>Taip</p>	<p>Stebėtojų tarybos posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Apie šaukiamus tarybos posėdžius pranešama raštu ar žodžiu ne vėliau kaip prieš 3 dienas. Bendrovės valdybos posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Audito komiteto posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per pusmetį.</p>

<p>5.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti naudinga diskusija, po kurios būtų priimami tinkami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga, su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Pranešant apie posėdžius, pateikiama ir posėdžiui parengta reikiama medžiaga (pranešimų tezės, nutarimų projektai, pažymos, paaiškinimai ir kiti reikalingi dokumentai). Tarybos posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Apie šaukiamus tarybos posėdžius nariams pranešama raštu ar žodžiu ne vėliau kaip prieš 3 (tris) dienas. Atskirais atvejais, visiems tarybos nariams sutikus, posėdžiai gali būti sušaukti per trumpesnę laiką.</p> <p>Audito komiteto posėdžiai šaukiami ne rečiau kaip kartą per pusmetį, o apie būsimą Audito komiteto posėdį ir darbotvarkę Audito komiteto nariams turi būti pranešta ne vėliau nei prieš 2 dienas.</p>
<p>5.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdymu susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlyginimo nustatymu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Į stebėtojų tarybos, Audito komiteto posėdžius su patariamojo balso teise gali būti kviečiami dalyvauti valdybos nariai ir kiti vadovai ar darbuotojai. Jei pakviestieji asmenys negali dalyvauti posėdyje, jie apie tai turi pranešti tarybos pirmininkui, nurodymai neatvykimo priežastį.</p>
<p>VI principas: Nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų, įskaitant smulkiuosius bei užsieniečius, traktavimą. Bendrovės valdymo sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>6.1. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės įstatinį kapitalą sudarančios paprastosios vardinės akcijos visiems bendrovės akcijų savininkams suteikia vienodas teises.</p>
<p>6.2. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Apie naujai išleidžiamas akcijas investuotojai viešai informuojami LR teisės aktų nustatyta tvarka, t.y. per VPK ir AB NASDAQ OMX Vilnius informacinės sistemas. Visos emisijos sąlygos pateikiamos akcijų pasirašymo sutartyse.</p>
<p>6.3. Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas ar kitoks apsunkinimas, turėtų gauti visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimą. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti ir dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus, įskaitant paminėtų sandorių tvirtinimą.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovei ir jos akcininkams svarbūs sandoriai, tokie kaip bendrovės turto perleidimas, investavimas, įkeitimas, nuoma, įsigijimas nuo 2004 metų įsigaliojus AB įstatymo pakeitimams bei bendrovės įstatams priimami bendrovės valdybos sprendimu. Bendrovės įstatuose patvirtintos visuotinio akcininkų susirinkimo bei valdybos kompetencijos neatsiejamos nuo LR AB įstatymo nuostatų.</p>

<p>6.4. Visuotinių akcininkų susirinkimų sušaukimo ir vedimo procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui susirinkime. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo turėtų būti suteikta galimybė užduoti bendrovės priežiūros ir valdymo organų nariams klausimus, susijusius su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, ir gauti atsakymus į juos.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovėje visuotinis akcininkų susirinkimas šaukiamas griežtai laikantis LR AB įstatymo nustatyta tvarka. Bendrovės įstatuose visuotinio akcininkų susirinkimo tvarka atitinka AB įstatymo nuostatas. Visiems bendrovės akcininkams dar iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kaip reikalauja AB įstatymo nuostatos ir jame nurodyti terminai, sudaroma galimybė gauti informaciją apie šaukiamą susirinkimą ir jo darbotvarkę.</p>
<p>6.5. Rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus, įskaitant susirinkimo sprendimų projektus, iš anksto paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai prieinamai bendrovės interneto tinklalapyje. Siekiant užtikrinti užsieniečių teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, šioje rekomendacijoje paminėti dokumentai turėtų būti skelbiami ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Bendrovės interneto tinklalapyje viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.</p>	<p>Taip</p>	<p>Vadovaujantis bendra LR AB įstatyme nustatyta tvarka, akcininkai viešai informuojami apie visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimą, o ne vėliau kaip likus 10 dienų iki susirinkimo, akcininkams sudaroma galimybė susipažinti su sprendimų projektais, kurie viešai, lietuvių ir anglų kalbomis skelbiami AB NASDAQ OMX Vilnius tinklalapyje. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir priimtus sprendimus skelbiame viešai, taip pat teikiame ir juridinių asmenų registro tvarkytojui, kaip numato LR AB įstatymas, išskyrus tą dokumentų apimtį kurių viešumas pakenktų bendrovei, jeigu būtų atskleistos bendrovės paslaptys.</p>
<p>6.6. Akcininkams turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės akcininkai turi nevaržomą balsavimo teisę ir galimybę šią teisę įgyvendinti ne tik asmeniškai, bet ir per atstovą. Įgyvendinant teisę balsuoti per atstovą, pastarasis pateikia įgaliojimą arba su juo sudaroma balsavimo teisės perleidimo sutartis. Akcininko fizinio asmens įgaliojimas turi būti patvirtintas notarine tvarka, o akcininko juridinio asmens – jo vadovo parašu ir antspaudu. Jeigu balsavimo teisę turintys akcininkai raštu pareikalauja, bendrovė ne vėliau kaip likus 10 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo išsiunčia bendruosius balsavimo biuletenius registruotu laišku arba įteikia juos asmeniškai pasirašytinai.</p>

<p>6.7. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama balsavimo procese plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę balsuoti akcininkų susirinkimuose naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas telekomunikacijų įrenginių saugumas, teksto apsauga, galimybė identifikuoti balsuojančio asmens parašą. Be to, bendrovės galėtų sudaryti sąlygas akcininkams, ypač užsieniečiams, akcininkų susirinkimus stebėti pasinaudojant modernių technologijų priemonėmis.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje iki šiol nebuvo poreikio ir akcininkų pageidavimo įgyvendinti šią rekomendaciją, akcininkai patys arba per atstovą dalyvauja susirinkime ir balsuodami išreiškia savo nuomonę.</p>
<p>VII principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų skatinti bendrovės organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p>		
<p>7.1. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė laikosi šių rekomendacijų, nes bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos nariai privalo laikytis šiose rekomendacijose paminėtų nuostatų.</p>
<p>7.2. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys negali painioti bendrovės turto, kurio naudojimas specialiai su juo nėra aptartas, su savo turtu arba naudoti jį arba informaciją, kurią jis gauna būdamas bendrovės organo nariu, asmeninei naudai ar trečiojo asmens naudai gauti be bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo ar jo įgalioto kito bendrovės organo sutikimo.</p>	<p>Taip</p>	
<p>7.3. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys gali sudaryti sandorį su bendrove, kurios organo narys jis yra. Apie tokį sandorį (išskyrus mažareikšmius dėl nedidelės jų vertės arba sudarytus vykdant įprastinę bendrovės veiklą bei standartinėmis sąlygomis) jis privalo nedelsdamas raštu arba žodžiu, įrašant tai į posėdžio protokolą, pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams. Šioje rekomendacijoje įvardytų sandorių sudarymui taip pat taikoma 4.5 rekomendacija.</p>	<p>Taip</p>	
<p>7.4. Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų susilaikyti nuo balsavimo, kai priimami sprendimai dėl sandorių ar kitokių klausimų, su kuriais jis susijęs asmeniniu ar dalykiniu interesu.</p>	<p>Taip</p>	

VIII principas: Bendrovės atlyginimų politika

Bendrovėje nustatyta atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų tvirtinimo, peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant direktorių atlyginimus, taip pat užtikrinti bendrovės atlyginimų politikos bei direktorių atlyginimų viešumą ir skaidrumą.

8.1. Bendrovė turėtų paskelbti savo atlyginimų politikos ataskaitą (toliau – atlyginimų ataskaita). Ši ataskaita turėtų būti paskelbta kaip bendrovės metinio pranešimo dalis. Atlyginimų ataskaita taip pat turėtų būti skelbiama bendrovės interneto tinklalapyje.	Taip	Bendrovė viešai neskelbia savo atlyginimų politikos, nes tai yra bendrovės vidinis ir konfidencialus dokumentas. Bendra informacija apie vidutinius atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžius bei bendra Bendrovės vadovams išmokėta atlyginimų suma viešai skelbiama metiniame pranešime ir įmonės interneto tinklalapyje.
8.2. Atlyginimų ataskaitoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama bendrovės direktorių atlyginimų politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais, finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlyginimų politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlyginimų politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Taip	Praėjusiais finansiniais metais atlyginimų politika buvo įgyvendinama remiantis apmokėjimo už darbą nuostatais. Kaip atskleista šiame dokumente, vienintelė nauda, kurią bendrovės direktoriai gauna iš bendrovės – atlyginimas už darbą pagal darbo sutartį. Bendrovė neplanuoja jokių ženklėsių bendrovės direktorių atlyginimų politikos pokyčių ateinančiais metais.
8.3. Atlyginimų ataskaitoje turėtų būti pateikta bent ši informacija: 1) direktorių atlyginimų kintamų ir nekintamų sudedamųjų dalių santykis ir jo paaiškinimas; 2) pakankama informacija apie veiklos rezultatų kriterijus, kuriais grindžiama teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, teisė į akcijas arba kintamas sudedamąsias atlyginimo dalis; 3) pakankama informacija apie atlyginimo ir veiklos rezultatų ryšį; 4) pagrindiniai metinių premijų sistemos ir bet kurios kitos ne pinigais gaunamos naudos kriterijai ir jų pagrindimas; 5) direktoriams skirtos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemas pagrindinių savybių aprašymas; tačiau atlyginimų ataskaitoje neturėtų būti komerciniu požiūriu neskelbtinos	Taip	Generalinio direktoriaus L. R. Butkaus atlyginimo nekintama dalis sudarė 18,6 proc. viso išmokėto atlyginimo Gamybos direktoriaus A. A. Bartuškos atlyginimo nekintama dalis sudarė 22,9 proc. viso išmokėto atlyginimo Personalo ir bendrųjų reikalų direktorės A. Kurauskienės atlyginimo nekintama dalis sudarė 34,5 proc. viso išmokėto atlyginimo.
	Ne	Teisė dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose arba teisė į akcijas nesuteikiama
	Taip	Pagal bendrovėje galiojančius apmokėjimo už darbą nuostatus, atlyginimas nėra ribojamas, o atlyginimo kintama dalis priklauso nuo bendrovės atliktų darbų apimčių ir yra apskaičiuojama taikant apmokėjimo už darbą nuostatuose numatytus koeficientus kiekvienai pareigybei
	Ne	Bendrovėje nėra metinių premijų sistemos, bendrovės darbuotojams neteikiama kita nauda ne pinigais
	Ne	Bendrovėje nėra skiriamos papildomos pensijos arba ankstyvo išėjimo į pensiją schemas

informacijos.		
8.4. Atlyginimų ataskaitoje taip pat turėtų būti apibendrinama ir paaiškinama bendrovės politika, susijusi su sutarčių, sudaromų su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais, sąlygomis. Tai turėtų apimti, inter alia, informaciją apie sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais trukmę, taikomus pranešimo apie išėjimą iš darbo terminus ir išsamią informaciją apie išeitines ir kitas išmokas, susijusias su sutarčių su vykdomaisiais direktoriais ir valdymo organų nariais nutraukimu pirma laiko.	Taip	Bendrovėje sudaromos darbo santykių sutartys su vykdomaisiais direktoriais. Šios sutartys yra sudaromos įprastinės praktikos tvarka, laikantis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso, Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso ir kitų susijusių teisės aktų, laikantis bendrovės įstatų ir bendrovėje galiojančios kolektyvinės darbo sutarties reikalavimų. Sutartyse, sudarytose su vykdomaisiais direktoriais nėra išskirtinių sąlygų. Bendrovėje sutartys su valdymo organų nariais nesudaromos.
8.5. Be to, turėtų būti atskleidžiama informacija, susijusi su parengiamuoju ir sprendimų priėmimo procesu, kurio metu nustatoma bendrovės direktorių atlyginimų politika. Informacija turėtų apimti duomenis, jei taikoma, apie atlyginimo komiteto įgaliojimus ir sudėtį, su bendrove nesusijusių konsultantų, kurių paslaugomis naudotasi nustatant atlyginimų politiką, vardus ir pavardes bei metinio visuotinio akcininkų susirinkimo vaidmenį.	Ne	Generaliniam direktoriui atlyginimą skiria stebėtojų taryba. Kitiems bendrovės direktoriams atlyginimas yra skiriamas laikantis bendrovėje galiojančių apmokėjimo už darbą nuostatų. Bendrovėje nesudarytas atlyginimų komitetas. Bendrovė nesinaudoja jokių konsultantų paslaugomis nustatant atlyginimų politiką.
8.6. Nemenkinant organų, atsakingų už direktorių atlyginimų nustatymą, vaidmens, atlyginimų politika arba bet kuris esminis atlyginimų politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į metinio visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Atlyginimų ataskaita turėtų būti pateikiama akcininkų balsavimui metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Balsavimas gali būti privalomojo arba patariamojo pobūdžio.	Taip	Esminiai atlyginimų politikos aspektai yra įtraukiami į valdybos pirmininko ataskaitą kaip ataskaitos sudėtinė dalis, kuri yra tvirtinama balsuojant metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Organizacijoje neplanuojami esminiai atlyginimų politikos pokyčiai.

<p>8.7. Visa atlyginimo suma ir kita nauda, skiriama atskiriems direktoriams atitinkamais finansiniais metais, turėtų būti išsamiai paskelbiama atlyginimų ataskaitoje. Šiame dokumente turėtų būti pateikta bent 8.7.1–8.7.4 punktuose nurodyta informacija apie kiekvieną asmenį, kuris bendrovėje ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu.</p>		
<p>8.7.1. Turėtų būti pateikta tokia su atlyginimais ir (arba) tarnybinėmis pajamomis susijusi informacija:</p> <p>1) bendra atlyginimo suma, sumokėta arba mokėtina direktoriui už paslaugas, suteiktas praėjusiais finansiniais metais, įskaitant, jei taikoma, dalyvavimo mokesčius, nustatytus metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime;</p>	Taip	Darbo santykių pagrindu bendrovė per ataskaitinius metus išmokėjo direktoriams atlyginimus, kurių dydis nustatomas vadovaujantis bendrovės norminiais dokumentais.
<p>2) atlyginimas ir privilegijos, gautos iš bet kurios įmonės, priklausančios tai pačiai grupei;</p>	Ne	Bendrovė neturi įmonių, priklausančių tai pačiai grupei
<p>3) atlyginimas, mokamas kaip pelno dalis ir (arba) premijos, bei priežastys, dėl kurių tokios premijos ir (arba) pelno dalis buvo paskirtos;</p>	Ne	Bendrovėje nebuvo mokėtas atlyginimas kaip pelno dalis
<p>4) jei tai leidžiama pagal įstatymus, kiekvienas esminis papildomas atlyginimas, mokamas direktoriams už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms;</p>	Ne	Bendrovėje nebuvo mokama jokie papildomo atlyginimo už specialias paslaugas, kurios nepriklauso įprastinėms direktoriaus funkcijoms.
<p>5) kompensacija, gautina arba sumokėta kiekvienam vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais;</p>	Ne	Bendrovė nemokėjo vykdomajam direktoriui ar valdymo organų nariui, pasitraukusiam iš savo pareigų praėjusiais finansiniais metais.
<p>6) bendra apskaičiuota naudos, kuri laikoma atlyginimu ir suteikiama ne pinigais, vertė, jeigu tokia nauda neturi būti nurodyta pagal 1–5 punktus.</p>	Ne	Bendrovė neteikė jokios naudos ne pinigais
<p>8.7.2. Turėtų būti pateikiama ši informacija, susijusi su akcijomis ir (arba) teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose, ir (arba) su visomis kitomis darbuotojų skatinimo akcijomis sistemomis:</p> <p>1) praėjusiais finansiniais metais bendrovės pasiūlytų akcijų pasirinkimo sandorių arba suteiktų akcijų skaičius ir taikymo sąlygos;</p>	Ne	Bendrovės darbuotojams nesuteikiama atlyginimo akcijomis ar teisėmis dalyvauti akcijų pasirinkimo sandoriuose
<p>2) akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, realizuotas per praėjusius finansinius metus, nurodant kiekvieno sandorio akcijų skaičių bei realizavimo kainą, arba dalyvavimo darbuotojų skatinimo akcijomis sistemoje vertė finansinių metų pabaigoje;</p>		
<p>3) finansinių metų pabaigoje nerealizuotas akcijų pasirinkimo sandorių skaičius, jų realizavimo kaina, realizavimo data ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos;</p>		
<p>4) visi esamų akcijų pasirinkimo sandorių sąlygų pokyčiai ateinančiais finansiniais metais.</p>		
<p>8.7.3. Turėtų būti pateikiama ši su papildomų pensijų schemomis susijusi informacija:</p>	Ne	Bendrovės darbuotojams netaikomos jokios papildomos pensijų schem
<p>1) kai pensijų schema yra apibrėžtų išmokų, pagal ją direktorių sukauptų išmokų pokyčiai atitinkamais finansiniais metais;</p>		

<p>2) kai pensijų schema yra apibrėžtų įmokų, išsami informacija apie įmokas, kurias už direktorių sumokėjo arba turėtų sumokėti bendrovė atitinkamais finansiniais metais.</p> <p>8.7.4. Turėtų būti nurodytos sumos, kurias bendrovė arba bet kuri dukterinė bendrovė ar įmonė, įtraukta į bendrovės konsoliduotą metinę finansinę atskaitomybę, išmokėjo kaip paskolas, išankstines išmokas ir garantijas kiekvienam asmeniui, kuris ėjo direktoriaus pareigas bet kuriuo atitinkamų finansinių metų laikotarpiu, įskaitant nesumokėtas sumas ir palūkanų normą.</p>	Ne	Jokių paskolų, išankstinių išmokų ir garantijų asmenims, ėjusiems direktoriaus pareigas, suteikta ir išmokėta nebuvo.
<p>8.8. Schemoms, pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, akcijų pasirinkimo sandoriais ar kitomis teisėmis įsigyti akcijų arba būti atlyginamam remiantis akcijų kainų pokyčiais, iki jų taikymo pradžios turėtų pritarti akcininkai metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime priimdami atitinkamą sprendimą. Pritarimas turėtų būti susijęs su pačia schema ir akcininkai neturėtų spręsti dėl atskiriems direktoriams pagal tą schemą suteikiamos akcijomis pagrįstos naudos. Visiems esminiams schemų sąlygų pakeitimams iki jų taikymo pradžios taip pat turėtų pritarti akcininkai, priimdami sprendimą metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Tokiais atvejais akcininkai turėtų būti informuoti apie visas siūlomų pakeitimų sąlygas ir gauti paaiškinimą apie siūlomų pakeitimų poveikį.</p>	Ne	Bendrovė netaiko schemų pagal kurias direktoriams atlyginama akcijomis, nes tokių atvejų bendrovėje nebuvo. Atsiradus tokiai galimybei, šiuos klausimus svarstyti visuotinis akcininkų susirinkimas ir priimtų atitinkamus sprendimus.
<p>8.9. Metinio visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas turėtų būti gaunamas šiais klausimais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) atlyginimo direktoriams skyrimas remiantis akcijomis pagrįstomis schemomis, įskaitant akcijų pasirinkimo sandorius; 2) maksimalaus akcijų skaičiaus nustatymas ir pagrindinės akcijų suteikimo tvarkos sąlygos; 3) laikotarpis, per kurį pasirinkimo sandoriai gali būti realizuoti; 4) kiekvieno tolesnio pasirinkimo sandorių realizavimo kainos pokyčio nustatymo sąlygos, jeigu įstatymai tai leidžia; 5) visos kitos ilgalaikės direktorių skatinimo schemas, kurios panašiomis sąlygomis nėra siūlomos visiems kitiems bendrovės darbuotojams. <p>Metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime taip pat turėtų būti nustatytas galutinis terminas, per kurį už direktorių atlyginimą atsakingas organas gali paskirti šiame punkte išvardytų tipų kompensacijas atskiriems direktoriams.</p>	Ne	Žiūrėti 8.8. punkto komentara.

<p>8.10. Jeigu leidžia nacionalinė teisė arba bendrovės įstatai, kiekvienam pasirinkimo sandorių su nuolaida modeliui, pagal kurį yra suteikiamos teisės pasirašyti akcijas žemesne nei rinkos kaina, galiojančia tą dieną, kai nustatoma kaina, arba vidutine rinkos kaina, nustatyta per keletą dienų prieš realizavimo kainos nustatymą, taip pat turėtų pritarti akcininkai.</p>	Ne	Žiūrėti 8.8. punkto komentarą.
<p>8.11. 8.8 ir 8.9 punktai neturėtų būti taikomi schemoms, kuriose dalyvavimas panašiomis sąlygomis siūlomas bendrovės darbuotojams arba bet kurios dukterinės įmonės darbuotojams, kurie turi teisę dalyvauti schemeje, ir kuri buvo patvirtinta metiniame visuotiniame akcininkų susirinkime.</p>	Ne	Žiūrėti 8.8. punkto komentarą.
<p>8.12. Prieš metinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kuriame ketinama svarstyti 8.8 punkte nurodytą sprendimą, akcininkams turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su sprendimo projektu ir su juo susijusiu informaciniu pranešimu (šie dokumentai turėtų būti paskelbti bendrovės tinklalapyje). Šiame pranešime turėtų būti pateiktas visas akcijomis pagrįsto atlyginimo schemas reglamentuojantis tekstas arba šių schemų pagrindinių sąlygų aprašymas, taip pat schemų dalyvių vardai ir pavardės. Pranešime taip pat turėtų būti nurodytas schemų ir bendros direktorių atlyginimų politikos ryšys. Sprendimo projekte turėtų būti aiški nuoroda į pačią schemą arba pateikta pagrindinių jos sąlygų santrauka. Akcininkams taip pat turėtų būti pateikta informacija apie tai, kaip bendrovė ketina apsirūpinti akcijomis, kurios reikalingos įsipareigojimams pagal skatinimo schemas įgyvendinti: turėtų būti aiškiai nurodyta, ar bendrovė ketina pirkti reikalingas akcijas rinkoje, laikyti jas atsargoje ar išleisti naujų akcijų. Taip pat turėtų būti pateikta schemas išlaidų, kurias patirs bendrovė dėl numatomo schemas taikymo, apžvalga. Šiame punkte nurodyta informacija turėtų būti paskelbta bendrovės interneto tinklalapyje.</p>	Ne	Žiūrėti 8.8. punkto komentarą.
<p>IX principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdyme</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
<p>9.1. Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai.</p>	Taip	Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos tos interesų turėtojų teisės, kurias gina įstatymai. Pavyzdžiui, bendrovės darbuotojų teises nustato Darbo kodeksas ir bendrovėje jos nėra pažeidinėjamos. Kiti bendrovės tarpusavio susitarimai, sutartys su tiekėjais, klientais, kreditoriais yra visapusiškai vykdomi, kas savo ruožtu prisideda prie ilgalaikės bendrovės sėkmės ir gerų veiklos rezultatų.

<p>9.2. Bendrovės valdymo sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdyme įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdyme pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų kolektyvo dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojų kolektyvu bendrovės valdymo ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdymą bendrovės nemokumo atvejais ir kt.</p>	<p>Taip</p>	<p>Galimybės dalyvauti bendrovės valdyme interesų turėtojams bendrovėje sudarytos pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus. Darbo įstatymai suteikia teisę darbuotojų atstovams teikti pasiūlymus bendrovei dėl darbo organizavimo, priimant svarbius sprendimus.</p>
<p>9.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdymo procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.</p>	<p>Taip</p>	<p>Sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija, jeigu tai neprieštaruja įstatymams bei komercinių paslapčių atskleidimo taisyklėms.</p>
<p>X principas: Informacijos atskleidimas</p>		
<p>Bendrovės valdymo sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdymą, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.</p>		
<p>10.1. Bendrovė turėtų atskleisti informaciją apie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus; 2) bendrovės tikslus; 3) asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį valdančius; 4) bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, bendrovės vadovą bei jų atlyginimą; 5) galimus numatyti esminius rizikos veiksnius; 6) bendrovės ir susijusių asmenų sandorius, taip pat sandorius, kurie sudaryti ne įprastinės bendrovės veiklos eigoje; 7) pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais; 8) bendrovės valdymo struktūrą ir strategiją. <p>Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąraše, atskleidimu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija, nurodyta šiose rekomendacijose, išskyrus 4 punktą, atskleidžiama šiuose šaliniuose: bendrovės metiniame pranešime, finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte, pranešimuose apie esminius įvykius. Ši informacija skelbiama : AB NASDAQ OMX Vilnius tinklalapyje www.nasdaqomx.com. Bendrovės tinklalapyje www.pramprojektas.lt.</p>
<p>10.2. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės, kuriai priklauso bendrovė, konsoliduotus rezultatus.</p>	<p>Ne</p>	<p>Bendrovė nepriklauso konsoliduotų įmonių grupei.</p>

<p>10.3. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlyginimą ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama VIII principu.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija pateikiama metiniame pranešime ataskaitoje.</p>
<p>10.4. Atskleidžiant 10.1 rekomendacijos 7 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama atskleisti informaciją apie bendrovės ir interesų turėtojų, tokių kaip darbuotojai, kreditoriai, tiekėjai, vietos bendruomenė, santykius, įskaitant bendrovės politiką žmoniškųjų išteklių atžvilgiu, darbuotojų dalyvavimo bendrovės akciniame kapitale programas ir pan.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės valdymo sistema užtikrina, kad būtų gerbiamos darbuotojų ir kitų interesų turėtojų teisės. Darbuotojų atžvilgiu griežtai laikomasi Darbo kodekso reikalavimų, sudaromos palankios darbo sąlygos. Santykiai su tiekėjais ir kreditoriais apibrėžti sutartiniais įsipareigojimais, kurių bendrovė nepažeidinėja. Parama vietos bendruomenei teikiama sporto, meno srityse. Dalis darbuotojų yra bendrovės akcininkai.</p>
<p>10.5. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu. Rekomenduojama, kad pranešimai apie esminius įvykius būtų skelbiami prieš arba po AB NASDAQ OMX Vilnius prekybos sesijos, kad visi bendrovės akcininkai ir investuotojai turėtų vienodas galimybes susipažinti su informacija bei priimti atitinkamus investicinius sprendimus.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovė informaciją per AB NASDAQ OMX Vilnius naudojamą informacijos atskleidimo sistemą pateikia lietuvių ir anglų kalbomis vienu metu, kiek tai įmanoma. Birža gautą informaciją paskelbia savo interneto tinklalapyje ir prekybos sistemoje, tokiu būdu užtikrinant vienalaikį informacijos pateikimą visiems. Informaciją bendrovė skelbia prieš arba po AB NASDAQ OMX Vilnius prekybos sesijos. Bendrovė informacijos, galinčios turėti įtakos jos išleistų vertybinių popierių kainai, neatskleidžia komentaruose, interviu ar kt. būdais tol, kol tokia informacija bus viešai paskelbta per biržos informacijos atskleidimo sistemą.</p>
<p>10.6. Informacijos skleidimo būdai turėtų užtikrinti informacijos naudotojams nešališką, savalaikį ir nebrangų priėjimą prie informacijos. Rekomenduojama informacijos skleidimui didesniu mastu naudoti informacines technologijas, pavyzdžiui, skelbti informaciją bendrovės interneto tinklalapyje. Rekomenduojama informaciją skelbti ir dėti į bendrovės interneto tinklalapį ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba, o esant galimybei ir poreikiui, ir kitomis kalbomis.</p>	<p>Taip</p>	<p>Informacija apie bendrovę atskleidžiama metiniame pranešime ir pateikiama AB NASDAQ OMX Vilnius. Su šia informacija galima susipažinti bendrovės būstinėje, interneto tinklalapyje. Informacija skelbiama lietuvių ir anglų kalbomis.</p>
<p>10.7. Rekomenduojama bendrovės interneto tinklalapyje skelbti bendrovės metinį pranešimą, metų prospektą-ataskaitą bei kitas bendrovės rengiamas periodines ataskaitas, taip pat siūloma į tinklalapį dėti bendrovės pranešimus apie esminius įvykius bei bendrovės akcijų kainų kitimą vertybinių popierių biržoje.</p>	<p>Taip</p>	<p>Bendrovės interneto tinklalapyje skelbiami visi 2008m esminiai įvykiai, bendrovės 2008m tarpiniai, metinis pranešimai ir finansinės ataskaitos.</p>

XI principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas**Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.**

11.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės tarpinės finansinės atskaitomybės, bendrovės metinės finansinės atskaitomybės ir metinio pranešimo patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	Nepriklausomo audito įmonė atlieka metinių finansinių ataskaitų, metinio pranešimo patikrinimą.
11.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, - bendrovės valdyba.	Taip	Bendrovė laikosi šios rekomendacijos, nes audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlo bendrovės stebėtojų taryba, nors siūlyti gali ir akcininkai, ar valdyba.
11.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti akcininkams. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma, – bendrovės valdyba, svarstydama, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Bendrovės audito įmonė nesuteikė ne audito paslaugų bendrovei ir nėra gavusi užmokesčio už tai iš bendrovės.